"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčioms, Chicago, Ill.
METINĖ PRENUMERATA:
Suvienytose Valstijose ..... $2.00
Kanadoje ir Mexike ..... $2.50
Visose kitose vieipatystėse ..... $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskit laiškn. Adresas:
"LIETUVA"
814 W. 33rd STREET CHICAGO, ILL.
Corner 33rd and Halsted Sts.

# LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription Rates:
In United States ..... $2.00
To Canada and Mexico ..... $2.50
To all other Foreign Countries ..... $3.00
Advertising rates on application. Address:
"LIETUVA"
814 W. 33rd STREET CHICAGO, ILL.
Corner 33rd and Halsted Sts.

Entered as Second-Class matter July 13th 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXVI — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 17 d., 1918 M. — No 20

The State Historical Society of Wisconsin

# Kaizeris Apskelbia Lietuvos 'Neprigulmybę.'

## Finlandija busianti monarchija.--Caro motina teutonų rankose.--Ex-caras skundžiasi.--Leninas šaukiasi pagelbos.

## Vokiečiai rengiasi kolionizuoti Lietuvą.

## Rumunija tapo visai apipešta.--Submarinų veikimas per pusę sumažėjo.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### KAIZERIS NORI UŽDĖTI ANT LIETUVOS KONTRIBUCIJA.

**Amsterdams**, gegužio 14 d. Kaizeris Wilhelmas išleido proklamaciją kaslink Lietuvos. Proklamacijoj jis pripažįsta Lietuvai neva "neprigulmybę" [kad Lietuva butų amžinai sujungta su Vokietija] ir sako, kad jis tikisi, kad Lietuva dalyvaus nešime Vokietijos kariškos naštos.

Sulyg laikraščio Rheinisch-Westfaelische Zeitung pranešimo, kaizerio išleista proklamacija apie pripažinimą Lietuvai neprigulmybės, turi sekančią įžangą:

"Mes, Wilhelmas iš Dievo malonės imperatorius, Prusijos karalius ir t.t., šiuomi duodame žinoti, jog kadangi Lietuvos Landsratas, kaipo pripažinti atstovai Lietuvių tautos, gruodžio 12 d. apskelbė atnaujinimą Lietuvos kaipo neprigulmingos viešpatijos, sujungtos su Vokietijos imperija išlaukiniu pastoviu sąryšiu ir sutartimis svarbiausiai militariškuose, geležinkelių, muitų ir pinigų reikaluose ir teiravosi Vokiškos imperijos pagelbos, ir

Kadangi, pirmesni politiški ryšiai Lietuvoje yra sutraukyti, tai mes paliepiame musų imperiškam kancleriui apskelbti Lietuvą, ant papėdės viršminėtų Lietuvos landsrato deklaracijų, kaipo laisvą ir neprigulmingą viešpatiją, ir mes esame prisirengę suteikti Lietuvos viešpatijai prašytą pagelbą ir prigelbėti jos atnaujinimui.

"Mes tikimės, kad sutartis, kokios bus padarytos — skaitysis su Vokiškos Imperijos interesais lygiai taip, kaip ir su Lietuvos reikalais, ir kad Lietuva dalyvaus nešime kariškos naštos Vokietijos, kuri išgavo jos paliuosavimą."

* *

Po šituo telegramu angliškuose laikraščiuose pridedama dar sekantis paaiškinimas:

"Lietuva yra viena iš buviusių parubežinių Rusijos valstijų, kurias Vokietija mėgino pastatyti, kaipo nominališkai neprigulmingas viešpatijas, bet po Vokietijos įtekme. Vokietija deda visas pastangas išnaudoti šitas valstijas ekonomiškai, bet, išskyrus Lenkiją, nemegino šitų buvusių Rusijos pavaldinių priversti kariauti sykiu su vokiška armija, kaip kad dabar iš viršminėtos prokliamacijos galima spręsti, kad tas gali but padaryta Lietuvoj.

Mėginimas įrengti lenkišką armiją, kuri kovotų vokiečių pusėje, buvo seniau padarytas Lenkijoj, bet lenkai nesidavė pasigauti ant tokių pačių viliojimų, koki yra dabar siulomi Lietuvai ir "Lenkiški Legijonai" po to buvo išvaikyti.

Berlino laikraštis Vorwaerts nesenai pranešė, kad Lietuvoje auga stiprus pasipriešinimas prieš vokiečių plianus padaryti Lietuvą "pusiau fedarališka" Vokietijos valstija. Lietuviai reikalauja pilnos neprigulmybės.

Lietuviai [taip sako toliaus tasai anglų paaiškinimas] yra tauta, turinti apie 2,000,000 (?) žmonių gyvenančių daugiausia buvusioso Rusijos gubernijose: Kauno, Vilniaus, Gardino ir Suvalkų.

[Skaitykit Apžvalgoj "Kaiziška Neprigulmybė"].

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### FINLIANDIJOJ BUSIANTI MONARCHIJA.

**Londonas**, gegužio 9 d. — Išrodo beveik neabejotinu dalyku, kad Finliandijoj bus apskelbta monarchija, praneša telegramas iš Stockholmo Londono laikraščiui Times. Karalium esą turįs buti kunigaikštis Adolfas Frederickas Meklenburgietis, dėdė dabartinio Vokietijos kronprinco.

Finų konstitucija, kuri buvo demokratiškiausia konstitucija visoj Europoj, busianti perdirbta sulyg monarchiškų principų.

Tokia reakcija pasidarė ačiu tam, kad žmonėms baisiai įsipyko rusiškų bolševikų anarchija. Anot šios žinios Finliandijoj dar toli-gražu ramybės nėra. Daugelyje vietų dar eina mušiai.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### CARO MOTINA KAIZERIO RANKOSE.

**Amsterdamas**, gegužio 14 d.— Ukrajiniečių presos biuras gavo žinių iš Odesos, kad buvusio caro motina Maria Feodorovna ir didieji kunigaikščiai Nikalojus Nikolaitis bei Alexandra Nikolaitis, kurie gyveno Kryme, pateko į vokiečių rankas, kuomet jie užėmė Krymą.

Telegramai, atėjusie iš Maskvos pereitą subatą, pranešė, kad našlė carienė (ex-caro motina) atvyko į Kievą, Ukrajinos sostinę.

Buvusi našlė carienė paeina iš danų. Ji yra didelis vokiečių priešas. Nuo revoliucijos laiko ji gyveno po priežiura Kryme.

Didis kunigaikštis Nikolojus Nikolaitis yra buvusis vyriausis rusų armijos vadas ir yra skaitomas kaipo vienas iš geriausių Rusijos kariškų vadų. Jis, sykiu su kitais Romanovų šeimynos nariais, atsisakė nuo viųs teisių prie Rusijos sosto ir gyveno savo dvarą Kryme, nors žinios įvairiais laikais sujungdavo jį su įvairiais gandais apie kontr-revoliuciją.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### EX-CARAS NUSISKUNDŽIA ANT SARGYBOS.

**Londanas**, gegužio 14 d. — Bolševikiško sovieto telegramas patvirtina, kad Nikalojus Romanovas, buvusis Rusijos caras ir jo žmona, sykiu su viena dukterim, tapo parkelti iš Tobolsko į Ekaterinburgą, Uralo kalnuose. Perkėlimo priežastim esą buvę tas, kad surasta aplinkinių kaimiečių suokalbį, kurio tikslu esą buvę paliuosuoti ex-carą iš nelaisvės.

Alexis Romanov, ex-carukas tapo paliktas Tobolske, nes jo sveikata esanti bloga.

Buvusis caras dabar pasodinta mažam namelyj tik su vienu ar dviem tarnais ir jokių pašalinių asmenų prie jo neprileidžiama. Jis skundžiasi, kad pastaruoju laiku sargyba apsieina su juo šiurkščiai ir kabinėjasi.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### "GEVALT" ŠAUKIA LENINAS.

**Maskva**, gegužio 14 d. — Nikolai Leninas, bolševikų premieras, išsiuntinėjo į visas šalis sekantį telegramą kaslink "katastrofiško padėjimo," buk esančio Petrograde. Jis reikalauja pagelbos ir sako:

"Kontr-revoliucija kelia savo galvą ir badaujančių minių neužsiganėdinimą nukreipia prieš sovietus. [Sovietais vadinasi bolševikiška valdžios systema]."

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### MANO KOLIONIZUOTI LIETUVĄ.

**Amsterdamas**, Gegužio 9 d.— Vokiečių valdžia įsteigė speciališką departamentą, kurio uždaviniu yra prižiūrėti ir platinti Vokietijos plianus užkariautuose nuo Rusijos kraštuose — kitais žodžiais tariant, kuri užsiims tų kraštų vokietinimu, jų tarpe ir Lietuvos vokietinimu.

Vokietijos vice-kancleris Friedrich von Payer, pranešdamas apie šito departamento sutvėrimą vyriausiai reichstago komisijai, tarp kit-ko pasakė sekančiai:

"Mes ypatingai ačiu tam departamentui tikimės gauti naudos maisto pristatyme ir iš kitos pusės tame reikale, kurį bendrais žodžiais galima pavadinti kolionizavimu. Parubežinių valstijų ryšiai su mumis privalo buti toki, kad mes turėtumėm saugumą nuo Rusijos, ir nuo šito mes negalime atsisakyti [kas reiškia, kad ir Lietuva turėtų buti Vokietijos militariškoj kontrolėj.]

"Apart to vienok, mes turime naturališką užuojautą vokiečiams, gyvenantiems tuose kraštuose. Tas ypatingai palyti Baltiko provincijas. Atsinešimas linkui parubežio šalių privalo buti skirtingas, priimant atydon jų didumą, ekonomiškas ir politiškas aplinkybes, jų geografišką padėjimą".

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### VOKIETIJA DAILIAI NUSKUTO RUMUNIJĄ.

**Amsterdamas**, gegužio 8 d. — Taikos sutartis tarp Centralinių Viešpatijų ir Rumunijos tapo užbaigta. Sulyg jos, Rumunija turi panaikinti visą savo kariumenę, kokią turėjo laike karės; ji turi atiduoti Bulgarijai Dobrudžijos provinciją. Kariškos kontribucijos Vokietija nereikalaus, bet užtai ji neatlygins Rumunijai už nuostolius ir rekvizicijas vokiečių padarytas Rumunijai. Dunojaus upe bus laisvas plaukiojimas centralinių viešpatijų laivams; visų tikėjimų lygybė bus gvarantuota.

Sutarties punktas penktas skamba sekančiai:

"Kanuolės, kulkasvaidžiai, maži ginklai, arkliai, vagonai ir amunicija, kurios pasilieka nuo demobilizuotos rumunų armijos, bus atiduotos globon augščiausios Centralinių Viešpatijų komandos, esančios Rumunijoj net iki tam laikui, pakol abelna taika bus padaryta".

Rumunija per šią sutartį tapo teutonų gražiai iki odos nupešta.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### SUBMARINŲ RUGIAPJUTĖ PER PUSĘ SUMAŽĖJO.

**Washington, D. C.** Gegužio 11 d.—Oficialė francuzų statistika, gauta Washingtone, parodo, kad šių metų balandžio mėnesyje vokiški submarinai tik per pusę paskandino tiek laivų, kaip balandžio pereitų metų. Pernai balandyje submarinai nusiuntė dugnan 634,685 tonų talkininkų ir neutrališkų laivų; šiuosmet gi balandžio mėnesyje paskandino vos 381,631 toną laivų.

Talkininkų atsiginimas, matai, pagerėjo.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### UKRAJINOJ ANARCHIJA PLĖTOJASI.

Anarchija vis plėtojasi Ukrajinoj, kaip praneša apie tai Exchange Telegraph žinia iš Kopenhageno. Anarchijos augimas dar labjaus pasididino, kuomet Vokiškoji vyriausybė nuvertė ukrajiniečių valdžią, Radą.

Keliose vietose įvyko riaušės. Laike riaušių Kieve didelis skaitlius žmonių tapo užmušta. Tapo padarytas pasikėsinimas ant gyvasties Ukrajinos premiero, kuris vienok ištruko tik lengvai sužeistas.

Socialistų laikraštis Vorwaerts Berline skelbia oficialį Ukrajinos valdžios pranešimą kaslink atsitikimų Kieve, buvusių 26 d. balandžio, kuomet vokiečiai jiega nuvertė Ukrajinos valdžią. Vokiški kareiviai įėjo į Rados namus ir sušuko:

"Viršun rankas!" Rados prezidentas, kuris protestavo prieš tokį vokiečių elgimąsi, tapo smugiu nuverstas ant žemės, o kiti Rados nariai tapo sumušti. Protestas prieš tai tapo paduotas Baronui Mumm von Schwarzenstein, vokiečių ambasadoriui, kuris žadėjo jį persiųsti Berlinan.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### KAS PER VIENAS? — TIK VALIJOS KUNIGAIKŠTIS.

**Londonas.** — Jaunų Vyrų Krikščionių Draugijos išleidžiamas biuletinas paduoda aprašymą apie sekantį žingeidų atsitikimą Londone:

Tulas amerikoniškas aficieras, prijungtas prie karės departamento štabo Londone, vieną dien skubino į Whitehall. Lijo kaip iš viedro. Staiga jaunas vyrukas, apsirėdęs civiliškai, priėjo prie jo ir užklausė: "Ar tamista nenorėtum sykiu su manim mano lietsargiu pasinaudoti"?

Amerikonas, žinoma, sutiko ir jiedu sykiu perėjo keletą blokų. Jaunas vyrukas civiliškuose drabužiuose pasirodė nemenku žinovu kariškų dalykų, kas buvo matyt iš jo trumpų klausimų ir atsakymų. Apart to, kiekvienas praeivis ant gatvės, kaip rodėsi, jį pažino, nes visi jį sveikino skrybėlių nusiėmimu.

Amerikonas aficieras pagalios nusprendė, kad jis jau gana išpasakojo tam jaunam vyrui apie save, apie savo pravardę ir t.t. Taigi jis atsikreipė prie civilisto ir užklausė jo:

—O ar galiu aš pasiklausti, kas per vienas tamista esi?

—O, aš esiu tik Valijos kunigaikštis... [Valijos kunigaikščio titulą nešioja Anglijos sosto įpėdinis. Jaunas, mandagus vyras buvo ne kas kitas, kaip seniausis Anglijos karaliaus Jurgio sunus, pargrįžusis iš Europos mušių laukų].

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### FINŲ VĖLIAVA VĖL SVEABORGE.

**Helsingforsas**, Finliandijoj, gegužio 13 d. Finų vėliava šiądien tapo iškelta su iškilmingomis ceromonijomis ant Sveaborgo tvirtovės, kuri gina Helsingforso uostą. Rusiškoji vėliava plevėsavo ten per 110 metų.

Tvirtovės vardas tapo permainytas iš Sveaborgo į Huomenlinna, kas finų kalboje reiškia "Finliandijos tvirtovė."

Žinios apie tai, kad Finliandija užmezgė diplomatiškus ryšius su Rusija, pasirodė perankstyvos. Oficiališkos finų žinios praneša, kad apie diplomatiškus susinešimus su Rusija negali buti nei kalbos, kol rusiški kariški laivai randasi finų vandenyse ir pakol sukilėliai randa sau globą Petrograde.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### MOTERIŲ MIRTIES BATALIJONO VADAS IŠTRUKO IŠ BOLŠEVIKŲ.

**Pacifiko uostas, Amerikoj**, gegužio 12 d. — P-nia Leonina Bočkareva, sutvėrusi Rusijoj garsų "Mirties Batalijoną" iš rusių moterių, atvyko šiądien iš Rusijos į Ameriką ir važiuoja toliaus į Francuziją, kur ji tikisi, kaip ji pasakė, paguldyti savo galvą ant mušio lauko kovoje su teutonais.

P-nia Bočkareva pasakojo, kad nuo to laiko, kaip ji pabėgo iš Maskvos, persirėdžiusi rusiškų kaimiečių drabužiuose, bolševikų agentai sekė paskui ją; bolševikų valdžia buvo paliepusi užmušti Bočkarevą ant pirmo pamatymo.

Pervažiavus visą Siberiją, Bočkareva pagalios gavo prieglaudą ant anglų kariško laivo.

Kuomet amerikoniški reporteriai pradėjo ją klausinėti apie garsųjį moterių batalijoną, ji atsakė:

"Aš sutvėriau "mirties batalijoną", idant atkeršinti vokiečiams už mano vyro mirtį ir idant kovoti prieš Prusišką agresiją Rusijoj. Aš važiuoju Francuzijon, kur aš pastosiu tarnyston į pirmą pulką, kuris mane priims. Aš tikiuosi mirti ant mušio lauko".

Sulyg p-nios Bočkarevos pasakojimo, bolševikai savo propaganda pasikniso ir po "mirties batalijonu" ir keletas šio batalijono sudemoralizuotų narių atsikreipė prieš savo vadą, Bočkarevą, ir skaudžiai ją sumušė, po ko ji buvo priversta tulą laiką gydytis.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### AIRIŲ KUNIGAI PRIEŠINASI KONSKRIPCIJAI.

**Dublinas**, gegužio 9 d. — Anglijos valdžia nutarė įvesti priverstiną kareiviavimą ir Airijoj, kur to iki šiolei nebuvo, nors Anglijoj ir Škotijoj jau jis senai įvesta. Airiai labai tam priešinasi ir grąsina revoliucija prieš Angliją. Ypatingai tam yra priešinga organizacija Sinn Fein ir katalikiška airių kunigija.

Kunigijos priešinimasis prieš konskripcijos įvedimą yra labai griežtas. Visose bažnyčiose kunigija ragina žmones, kad butų prisirengę "prie krizio" ir savo namus prirengtų taip, kad galima butų priešintis jiegos pavartojimu.

Cashielo antvyskupis Harty aiškina, kad Airijos katalikai turi tiesą elgtis taip, kaip jie elgiasi. Thurleso katedroj milžiniškame vyskupų susirinkime jis pasakė, kad vyskupai turi tiesą kištis į politiką visur, kur jie tik mato, kad jų žmonių gerovei gręsia pavojus. Jis tarp kit-ko, pasakė sekančiai:

"Ištikrųjų, vyskupai įsikišo ne į politiką, bet į doriškus ir tikėjimiškus klausimus. Jų pasiklausta, ar žmonės sulyg sąžinės privalo klausyti įstatymų apie koskripciją? Jie paaiškino, kad žmonės sulyg sąžinės neprivalo to įstatymo klausyti, nes tai yra spaudžiantis ir nežmoniškas įstatymas. Tai yra morališkas klausimas, sąžinės dalykas. Ginti prispaustuosius yra krikščioniškas darbas ir Airijos vyskupai [kurie ragina priešintis Anglijos valdžiai] vien tik išpildė savo pareigą linkui savo žmonių".

Daugelyje Airijos bažnyčių kunigai pasakoja žmonėms, kad pasipriešinimas Anglijos parlamentui, kuris įvedė priverstiną kareiviavimą Airijoj, yra esą pildymas Dievo valios ir už tai esą busia atmokėta danguje, jeigu kas iš tos priežasties nukentės.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### BOLŠEVIKAI MALDAUJA VOKIETIJĄ.

**Londonas**, gegužio 13 d. — Rusų bolševikiškas užrubežio reikalų ministeris Čičerin (užėmusis vietą po Trockio) išsiuntė bevielinį telegrafą rusų bolševikiškam ambasadoriui Berline Joffe. Jame jis prašo Joffe

## Dienraščio Reikaluose.

"Lietuvos" dienraščio leidimo armija su kiekviena diena vis didėja. Pereitą savaitę raportuota organizacijiniam komitetui 90 suviršum naujų šėrų.

To dar neužtenka, nes jeigu tik po tiek šėrų butų paimta kas sąvaitė, tai iki 1 d. rugpjučio nesuspėtų paimti 2,000 šėrų; o visi 2,000 šėrų turi buti iki tai dienai paimti, jeigu mes norime, kad naujas dienraštis išeitų. Bet gi darbas tvarkosi vis geriaus, pritarėjų atsiranda vis daugiau, pasirodo vis daugiau entuziazmo ir todel galima tikėtis, kad kuomet musų vyrai įsisiubuos, tai ateinančiomis savaitėmis prasidės tikras šturmas.

* *

Chicagoje dienraščio organizavimas eina labai pasekmingai bet nekurie chicagiečiai pradeda tėmyti, kad vidurinės sriovės veikėjai Rytinėse valstijose iki šiolei lyg šaltokai į šitą reikalą žiuri, lyg tas darbas apeitų vienus tik chicagiečius, o ne visą tautinę musų sriovę

Teisybę vienok reik pasakyti, kad nuo atskirų žmonių iš Rytinių valstijų ateina labai prijaučiančių laiškų, kuriuose žadama paramą ir pasidarbavimą. Todel reik manyti, kad ir rytiečiai stos darban su didesne energija.

* *

K. Šnuolis iš Detroit, Mich., užsisakydamas sau ir savo draugui Vytautui Kaiševičiui, "po porą šėrų," pataria sutverti kaip Detroite, taip ir kitose kolionijose vietinius organizacijinius komitetus, kurie galėtų dienraščio bendrovei dalininkus rinkti.

Organizacijinis Dienraščio komitetas tokius vietinius komitetus organizuoja, o Detroite prašo viršminėtus tėvynainius tuomi pasirupinti.

* *

Kazys A. Makarevičius, žinomas veikėjas tarp New Haven'o lietuvių, turėjo nelaimingus metus, nes liga buvo nuolatinis namų svečias. Tačiaus "mus labai džiugina, kad organizuojasi vidurinės sriovės Dienrašis ir labai yra geistina, kad tas įvyktų kuogreičiausiai," — rašo p. Makarevičius. — "Kakią porą šėrų man rezervuokit, už poros sąvaičių prisiųsiu ir pinigus".

* *

"Labai esu linksmas, išgirdęs, kad organizuojasi dienraštis" — rašo p. J. A. Globis iš Chicagos. —"mano nuomonė yra, kad toksai dienraštis, toj pačioj pakraipoj, kaip dabartinė "Lietuva," butų lietuviams labai reikalingas ir naudingas, nes musų žmonėms baisiai reikia dienraščio, kuris užsiimtų liaudies mokinimu ir dorinimu, o ne barniais.

"Iš pasikalbėjimų su draugais matau, kad visi tokio dienraščio labai pageidauja. Ir todel aš remsiu, kiek tik galėsiu kaip šėrų pirkime, taip su agitacija."

* *

"Mano vardo negarsinkit, bet aš imu penkis šėrus — Lietuviai turi nors sykį išeiti iš raistų ant tiesaus tautinio ir apšvietos kelio, o tą jie gali pasiekti tiktai gerą ir rimtą dienraštį įsisteigę" — rašo mums kitas tėvynainis iš Chicagos.

* *

"Žadu pats buti Chicagoje už poros savaičių, tai turėsiu progą prisidėti ir prie dienraščio bendrovės, o jeigu atsitiktų, kad negalėčiau pats pributi, tai prisiųsiu pinigus už penkis šėrus, kuriuos man palaikykit. Kiek tik man teko kalbėti su vietos lietuviais, tai daug labai pageidauja, kad "Lietuva" eitų dienraščiu". — Rašo p. J. Jusevičius iš West Frankfort, Ill.

* *

Dr. Kazys Drangelis Chicagoje aną dien taip įsismagino, kad vieną vakarą užrašė čielą penkiolika šėrų. Ir jis davė žodį, kad netrukus, vieton 15 šėrų, jis pristatys dienraščiui čielą šimtą šėrų—na, ir ką tu jam padarysi?

* *

Visus laiškus dienraščio reikaluose reikia adresuoti šitaip:

**Dienraščio Organizacijinis Komitetas.**
814 W. 33 St.
Chicago, Ill.

"pamėginti išgauti iš Berlino sulaikymą visų nedraugiškų žingsnių'. Telegrame, apart to, pridėta dar sekančiai:

"Užgriebimas musų teritorijos yra laužymas taikos, įvykusios tarp Rusijos ir Vokietijos ir sukelia didelį neramumą tarp musu gyventojų minių'.

M. Jotfe taipgi paliepiama pranešti Vokietijos valdžiai, kad dalis rusiško laivyno Juodose jurėse, kuris apleido Sevastopolį, dabar randasi Novorosijske, ant rytinio Juodųjų jurių pakraščio, o šitą oustą dabar vokiečiai grąsina užgriebti, pasiremdami tuo, buk jų locniems laivams gręsia pavojus nuo rusiškų laivų. Čičerin sako, kad rusiški kariški laivai nemano vokiečių užpuldinėti.

Reuterio telegramas, išsiųstas iš Maskvos gegužio 2 d., pranešė, kad Vokietija paskelbė, jog visi ginkluoti laivai Juodose jurėse bus skaitomi kaipo priešo laivai. Vokiečiai išsikalbinėja, kad esą vokiškas submarinas Juodose jurėse buvo užatakuotas ir todėl jie esą priversti taip elgtis.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### ANGLIJA ŽADA PRIPAŽINTI FINLIANDIJĄ.

**Stockholm**, geguio 12 d. — Britiškas konsulis Helsingforse nusiuntė finų senatui pasiulijimą, kuriame jis sako, kad Anglija pripažins Finliandijos neprigulmybę, bet su tulomis išlygomis.

Telegramas iš Helsingforso, paduodamas šitą žinią, sako, kad Anglija reikalauja, idant Britiški pavaldiniai, suareštuoti Finliandijoj, butų paliuosuoti ir kad Finliandija pristatytų užtikrinimą, jog ji užlaikys neutralitetą; apart to, tarp Anglijos išlygų yra reikalavimas, kad Anglijos pavaldiniai turėtų liuosą pervažiavimą per Finliandiją ir kad Anglijos laivai turėtų pilną teisę plaukioti Finliandijos vandenyse.

Jeigu Finliandija apsiima šias išlygas priimti, tai Anglija išsiųs savo charge' d'affaires (atstovą) į Finliandiją.

Galutinas gi nustatymas santikių tarp šių šalių yra paliekamas abelnai taikos konferencijai.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### NUO VAKARŲ FRONTO.

**Londonas**, gegužio 15 d. — Ant vakarų fronto jokių svarbesnių permainų nejvyko. Artilerija yra labai veikli, vietomis mažesni atakai tai iš vienos, tai iš kitos pusės yra daromi; talkininkai poroj vietų tokiuose atakuose laimėjo, o kitose vietose vokiečius su nuostoliais atmušė, bet fronto linija žymiai nepersimainė.

Ant italų fronto italai užėmė keletą kalnų po smarkaus mušio.

## IŠ AMERIKOS.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### EXPLIOZIJA PARAKO DIRBTUVĖJE.

**Newcastle**, Pa. — Šešiose myliose nuo šito miesto yra Burton Powder Works. Gegužio 8 d. iš nežinomos priežasties atsitiko expliozija, laike kurios vienas žmogus tapo užmuštas, o keletas tapo pavojingai sužeistų. Kompanija išdirbinėjo paraką valdžiai.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### MILŽINIŠKA SUMA LAIVŲ STATYMUI.

**Washington, D. C.** Kongresui priduota apyskaita išlaidų, kurias S. V. valdžia mano padaryti statymui naujų laivų.

Sulyg valdžios apskaitliavimo tam reikalui reikės išleisti 2 milijardu 223 milijonus ir 835 tukstančius dolierių.

Iš tos sumos reikės padengti 1917 metų nedatekliaus $1,386-100,000. Pirkimui medžiagos ir statymui dirbtuvių prašoma nuo kongreso $652,000,000.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### PAS DĖDĘ SAMĄ VISI LYGŲS.

**Washington, D. C.** Pas Dėdę Samą visi lygus: ar jis butų milijonierius, ar paprastas žmogelis, ar darbininkas, ar ministerio sekretorius, — kuomet prieina prie kareiviavimo, visi lygus.

Ralph H. Hayes, 24 metų amžiaus vyrukas, buvo privatišku sekretorium Amerikos Karės Sekretoriaus Bakerio. Rusijoj jis butų pasiliuosavę nuo kareiviavimo, bet Dėdė Samas paėmė jį pas save tarnauti — kaipo paprastą kareivį.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### KAREIVIAVIMO AMŽUS GALI BUT PAKELTAS IKI 40 METŲ.

**Washington, D. C.** Atstovų buto kariškoji komisija ir Provost Maršalas Gen. Crowder svarstė klausimą, ar nereikės kartais dar šiais metais pakelti kareiviavimo amžių nuo 31 iki 40 metų.

Daugelis komisijos narių mano kad bėgyje sekančių aštonių mėnesių reikės išleisti įstatymas suregistravimui visų vyrų nuo 31 iki 40 metų amžiaus. Gen. Crowder iki šiolei nedavė jokios rekomendacijos šiame klausime, bet komisijos nariai sužinojo, kad valdžios plianai sulyg to, kaip reikės padidinti armijas ateityje, remiasi taipgi ir ant padidinimo amžiaus nuo 31 iki 40 metų.

Atstovas Kahn, kalbėdamas apie šį klausimą, pasakė sekančiai:

"Kiekvienas, kas tik tyrinėja šios karės klausimą, žino gerai kad Amerikoniškai armijai neužteks 4 milijonų kareivių laike šio krizio. Mano nuomanė yra, kad sulyg tokio dalykų stovio, kaip jis dabar išrodo, mums priseis pastatyti po ginklu 8 milijonus vyrų bėgyje sekančių trijų metų. "Po to Mr. Kahn svarstė skaitlines, kokias gen. Crowder pristatė komisijai. Tos skaitlinės parodo, kad pirma kliasa dabartinės registracijos turi išviso 2,265,000 vyrų iš kurių apie 2,000,000 bus tinkami kareiviavimui. Iš naujos registracijos galima tikėtis pilnai 500 000 vyrų, kas sykiu su dabartine armija padarys išviso 4,000,000 vyrų.

Keletas komisijos narių mano kad kuomet pirmos kliasos visi vyrai bus pašaukti, o tas atsitiksiąs į šesis ar aštuonis mėnesius laiko nuo dabar, tai tuomet reikėsią šaukti pirmos kliasos vyrus nuo 31 iki 40 metų amžiaus pirmiaus negu imti antros, trečios ketvirtos ir penktos kliasų.

Gen. Crowder pranešė, kad dabar jau pradedama sijoti 2, 3 ir 4-tą kliasas, kad iš jų ištraukti "sliakerius," t. y. tokius, kurie neturi tiesos prie tų kliasų prigulėti. Tokiu budu prie pirmos kliasos tikimasi pridėti pusėtiną skaitlių vyrų.

Provost Maršalas prašė, kad $15,000,000 butų paskirta jo departamento užlaikymui.

### VABALAI SULAIKO TRAUKINĮ.

**Stockholm, Wis.** — Burlingtono geležinkelio prekinis (tavorinis) traukinys susitiko su milžinišku debesiu vabalų ir turėjo sustoti, nes toliaus negalėjo eiti. Sutruškinti po ratais vabalai taip sutepė geležinkelio rėles, kad ratai sukosi ant vietos, bet negalėjo nei iš vietos pajudinti traukinio slidžiomis rėlėmis. Prisiėjo nuvalyti rėles šluotomis ir tik tuomet traukinys vėl pradėjo eiti.

### "LAIMINGI" ŽMONĖS.

**New Yorkas.** — Poetai ir redaktoriai yra bene laimingiausi žmonės; mirdami jie neturi reikalo sau galvas džiovinti, kas su jų turtais atsitiks: visuomenė paprastai už jų darbus jiems tiek užmoka, kad jie miršta pliki, kaip turkiškieji šventieji— tankiausiai biednųjų namuose.

New Yorke vienam iš biedniausių namų ant Bowery gatvės aną dieną rado kuną negyvo žmogaus. Niekas nei nežinojo, kas jis per vienas. Pagalios pasirodė, kad tai yra Neil McDonald, — poetas, rašytojas ir buvęs anais laikais redaktorius laikraščio vardu Scotish-American. Jis buvo baigęs Edinburgo universitetą ir prieš 50 metų apsigyveno Kanadoje. Mirė visų užmirštas, 75 metų amžyje.

Ir jųs apie jį gal butumėte negirdėję, jeigu musiškis redaktorius butų neatsiminęs, kad ir jis gali dasitarnauti redaktorystėj tokios pat "karjeros".

### PALIKO KUDIKĮ VAGONE.

**Chicago.** — Kuomet Illinois geležinkelio traukinys įėjo į Central stotį Chicagoje, Pullmano vagone konduktorius rado 3 jų savaičių kudikį, gulintį ant vagono sėdynės ir matomai tyčiai motinos paliktą. Konduktorius paaiškino, kad kudikio motina, kiek jis atmena, įsėdo traukinin Centralijoj, Ill., ir išsėdo Effinghame, palikdama kudikį. Kudikis atiduotas į šv. Vincento našlaičių prieglaudą.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### NEGALĖJO KOVOTI UŽ AMERIKĄ — NUSIŽUDĖ.

**Pitsburgh**, Richart T. Waters, 40 metų amžiaus vyras, sunus F. E. Waters kuris yra prezidentu Surry Lumber Company ir augštas urėdninkas Surry, Sussex ir So. Farmington geležinkelio Baltimorėje, iššoko iš lango savo kambario, kuris randasi ant dešimtų lubų ir užsimušė ant vietos. Jis paliko du laišku kambaryj; juose jis nusiskundžia, kad jo sveikata buvo bloga ir kad jis negalėjo pastoti į Amerikos armiją, — todėl ir nusižudė.

### UŽGRIOVĖ DARBININKUS.

**New York.** — Šešiolika darbininkų tapo užgriauta, kuomet kasamas požeminių traukinių tunelis įgriuvo po Flatbush ave. Brooklyne. Manoma, kad keturi žmonės tapo užmušti. Kitiems gi pompuojama orą pompomis, kad galėtų atsilaikyti kol prie jų prisikas. Užgriuvusi vieta yra 100 pėdų giliai nuo žemės paviršiaus.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### DAUG IŠRADIMŲ ORLAIVYSTĖJE.

**Washington, D. C.** Nuo karės pradžios tukstančiai visokios rųšies išradėjų laužo sau galvas, kaip pagelbėjus Dėdei Samui pasekmingiau karę vesti. Ypatingai daug įvairių išradimų paduodama orlaivystės srytyje. Abelnai paėmus, šiam skyriui paduota nemažiau, kaip 16,000 visokių išradimų.

Valdžios tam tikram komitetui pavesta išsijoti šituos visus išradimus, atmetus nepraktiškus sumanymus, kuriuos paskui išmėginama. Įvairiausios rušies sumanymai kasdien ateina iš visų šalies dalių.

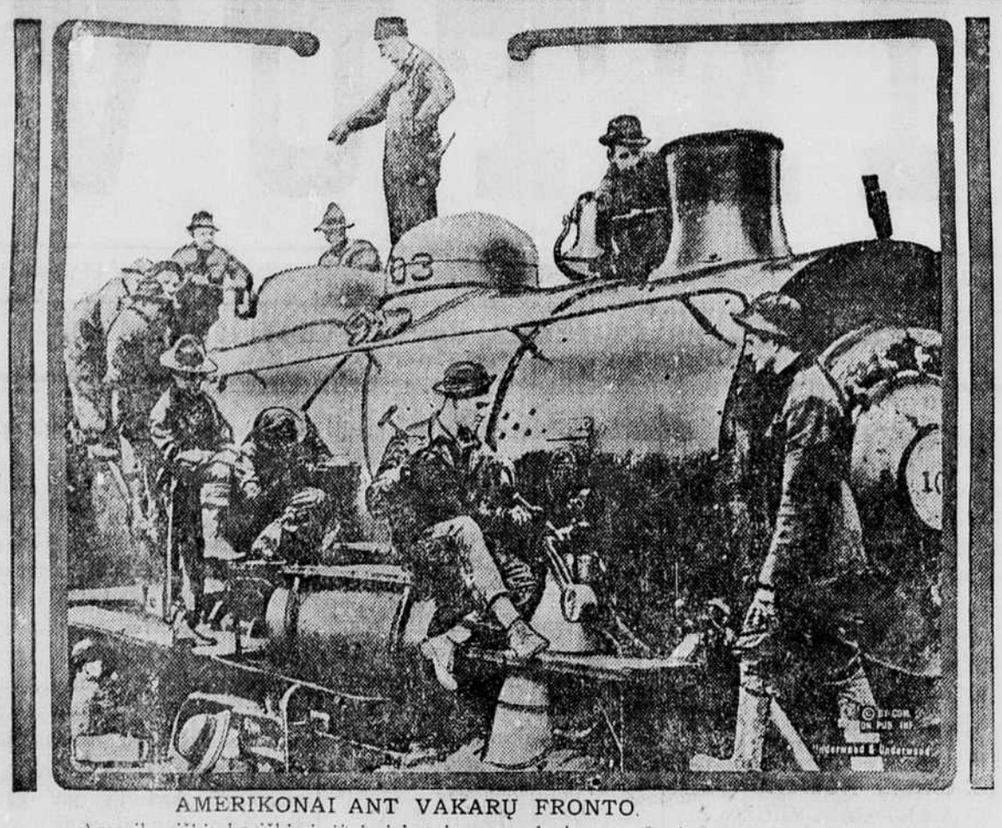

AMERIKONAI ANT VAKARŲ FRONTO.

Amerikoniški kariški inžinieriai taiso sugedusius ar šuvių sugadintus lokomatyvus prie vakrų fronto.

## IŠ DARBO LAUKO.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### ARTI DU MILIJONAI DARBININKŲ GAUNA ALGŲ PAKĖLIMĄ.

¶ **Washington, D. C.** — Geležinkelių algos komisija raportavo generališkam geležinkelių direktoriui McAdoo, kad sulyg jos nuomonės geležinkelių darbininkams turi buti pakeltos algos nuo 1% iki 43%. Pakėlimu pasinaudos 1,936,399 darbininkai, o algų pakėlimas atsieis geležinkeliams apie 300 milijonų doliarių į metus.

Komisija atrado, kad pragyvenimas pastaraisiais laikais pabrango ant apie 40% ir sulyg to patarė pakelti darbininkų algas. Tie, kurie gauna mažiausias algas, gaus didžiausį pakėlimą 43%, gi tie, kurių algos yra didesnės, gaus mažesnį pakėlimą.

Generalis Direktorius mano pakelti pasažierinių tikietų kainą ant 2½%, o tavorinės kainos bus pakeltos gal ant 15%.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### AMERIKOS DARBININKŲ PASIUNTINIAI ANT KARĖS FRONTO.

¶ **Londonas.** — Amerikos darbininkiškų organizacijų pasiuntiniai sugrįžo Londonan iš Francuzijos, kur jie buvo atlankyti mušių frontą. Darbininkų delegacija buvo po vokiečių ugnim keletą sykių, bet nei vienas iš jų nėra sužeistas.

William Short, prezidentas Darbininkų Federacijos iš Seattle, Wash., pasakojo apie delegatų patyrimus, kuomet jie buvo ant mušio fronto.

"Amerikos vaikinai (kareiviai) — pasakoja jis, — išrodo geram upe ir norėtų padaryti daugiaus negu jiems iki šiolei buvo leista.

"Viskas, ką męs matėme Francuzijoj ir Anglijoj, patvirtina musų nuomenę, kurią męs ir pirmiaus turėjome, kad Amerika turi stoti prie šito darbo su abiem savo rankomis ir kojomis. Ji privalo pavartoti visus savo turtus ir siųsti kuodidžiausį skaitlių kariumenės. Męs žinome, kad Vokietiją galima sumušti, bet juo greičiaus Amerika nusiųs, juo greičiaus bus "džiabas" užbaigtas. Jis nebus užbaigtas, kol Amerika to nepadarys, ir kiekviena pratęsta diena, kiekvienas sulaikytas nuo siuntimo kareivis, padaro tik bereikalingas aukas.

"Tokią žinią męs parvežšim namo savo žmonėms. Męs žinome, kad Didžioji Britanija ir Francuzija atliko net daugiaus negu savo dalį. Jos padarė viską, ką jos galėjo ir daugiau negu jos privalėjo padaryti be viso civilizuoto pasaulio pagelbos Šita kova buvo kova už civilizaciją nuo pat pradžios ir didžiausia klaida, kokią padarė Amerika ir kitos šalys, yra tame, kad to nesupranta nuo pat pradžių.

### GRĮŽTA DARBAN.

¶ **Bethlehem, Pa.** Mašin-šapio darbininkai Bethlehem Steel kompanijoj buvo streikavę daugiaus negu sąvaitę laiko. Dabar jie grįžo darban pakol jų reikalavimus ištirs kariškoji darbo taryba.

## IŠ VISO

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 917.

‖ Pagerbimui kritusių karėje amerikoniškų kareivių francuzų patriotiška draugija vardu La Cocarde du Souvenir mano paženklinti kapus visų amerikoniškų kareivių speciališkų kryžium, kuris Francuzijoj yra vadinamas "kareiviškas kritusiųjų kryžius".

‖ Vokiečiai yra panašųs į lenkus tuo žvilgsniu, kad savinasi sau visus pagarsejusius vyrus. Štai nesenai jie mėgino pasisavinti sau Anglijos ir pasaulio didžiausį rašytoją Schakespeare (ištark: Šekspirą); dabar Berlino laikraščiai surado, kad ir Napoleonas buvo ne kas kitas, kaip vokietys. Tokį savinimąsį, pakelia vokietys antropologas, prof. Otto Hauser, kuris "prirodinėja", tarp kit-ko, kad Napoleonas turėjo mėlynas akis ir pelenuotos spalvos plaukus, kas anot jo "yra charakteringa vokiečių rasei'. Jo tėvas esą paėjo iš "Cadolinghi", kas esą paimtas nuo vokiečių žodžio "kadeling", o jo motina paėjusi iš Ramolini, kas anot šito profesoriaus, paeina iš sugadinto vokiško vardo "Remmelein."

Panašiais išvadžiojimais galima butų išvesti, kad popiežai paeina iš kaizerio šeimynos.

‖ Vilhjahnur Stefensson, žinomas šiaurės ledynų tyrinėtojas, kuris pernai metais buvo susirgęs ant Herghelio salų tifo liga, dabar taisosi išlengva, vienok negalės važiuoti antron expedicijon. Sulyg gauto telegramo, Stefanssonas gydosi ligonbutyj Fort Yukon, Aliaskoje.

‖ Amerikos žydai nutarė surinkti 15 milijonų doliarių gelbėjimui žydų nukentėjusių nuo karės. Šitą sumą jie išdalino ant valstijų, pavesdami kiekvienos valstijos žydams surinkti paskirtą jų valstijai sumą. Marylando valstijos žydai jau surinko $500,000, paskirtų jų valstijai.

‖ Portugalijoj išėjo aikštėn nauias suokalbis nuversti dabartinę valdžią ir įsteigti naują sostinę mieste Oporto. Policija surado 2,000 bombų ir "juodąją listą" su vardais žmonių, kurie turėjo buti užmušti.

Dabar viskas jau ramu.

## LIETUVIŲ AUDIENCIJA PAS PREZIDENTĄ.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Krikščionių-demokratų Taryba (Amerikos Lietuvių Taryba) 1, 2 ir 3 dd. gegužės turėjo Washingtone savo suvažiavimą ir, drauge su tuo, audienciją pas prezidentą Wilsoną. Tan susirinkiman kitų sriovių centralinių įstaigų nebuvo išpradžių kviesta tik paskui, 1 d. gegužės, telegramu pakviesta Tautinė Taryba, kuri ir pasiuntė į Washingtoną savo įgaliotinį V. K. Račkauską.

Iš raporto, kurį V. K. Račkauskas pridavė Tarybai 5 d. gegužės, pasirodo, jog tomis dienomis įvyko svarbių dalykų, su kuriais turi apsipažinti musų visuomenė.

Štai, čia paduodame porą ištraukų iš raporto:

"1. — Susirinkimas Am. Liet. Tarybos buvo šauktas apsvarstymui ypatingai katalikų (arba krikščionių demokratų) komisijos Šveicaruose, žinomos vardu Informacijos Biuras. Šale to-gi buvo dar tikėtasi svarstyti vidujinius Informacijos Biuro Washingtone reikalus ir pildomojo Amerikos Lietuvių Tarybų Komiteto organizacijinius klausimus.

"Am. Liet. Taryba gavo informacijos iš Šveicarijos, jog Vokietijos valdžia išleidusi Šveicarijon lietuvius (Maculevičių-Maironą, Smetoną, Kairį, Staugaitį ir kt.) tuo tikslu, kad Šveicariečius lietuvius patraukus vokiškojon orientacijon. Iš suteiktų man informacijų supratau, kad užimtosios Lietuvos delegatai pertikrinėjo šveicariečius, jog tinkamiausi Lietuvos forma turinti buti Konstitucijinė Monarchija. Kadangi, anot tos delegacijos lietuviai neturį savo kunikaikščių kraujo piliečių (išskyrus vieną jau sulenkėjusią šeimyną, man rodosi Radvilų, ar gal Gedminų-Beržanskių-Klausučių), tad ir esąs reikalas kviesti į Lietuvos Karalius kokį nors svetimą princą, veikiausiai kurį nors kaizerio sunų... Toki užimtosios Lietuvos žmonių vadovų orientacija, be abejonės, nėra tai visų Lietuvos gyventojų orientacija. Jų apsilankymas Šveicaruose ir, gal buti, lankymos kitose valstybėse kur yra lietuvių kolonijų, gali labai pakenkti lietuvių (ypatingai Amerikos) kovai už Lietuvos neprigulmybę, tuo labiaus kad Amerikos lietuviuose jau aiškiai nusistatė pažiura į Lietuvos valdžios formą, reikalaujant demokratinės respublikos. Antra-gi, sąryšiai su Vokietijos imperiališka valdžia, kokius minėtieji delegatai palaiko, yra griežtai prišingų dalykų mums kaipo Suvienytųjų Valstijų piliečiams, jau ne kartą užreiškusiems lojališkumą Amerikos valdžiai. Akyvaizdoje tatai to fakto Amerikos Lietuvių Tautos Taryba yra nusprendusi siųsti Amerikos Lietuvių delegaciją Europon, ypatingai Šveicarijon kur ta delegacija turėtų šveicariečius supažindinti su Amerikos lietuvių darbais ir tomis viltimis, kokias Amerikos lietuviai turi aliantų valstybėse ir Suvienytųjų Valstijų valdžioje.

"Amerikos Lietuvių Taryba kreipiasi ir į Am. Liet. Tautinę Tarybą, kad ši paremtų sumanytąją delegaciją ir, jei tiktai galima, paskirtų ir iš savo tarpo tinkamą savo sriovės reprezentaciją.

"Svarbu yra tai, kad toki delegacija, nuvykusi Europon, galėtų užtikrinti Europos lietuvius, jog Lietuvos klausimas gaus paramą aliantų, kurie, reikia pasakyti, ikišiol dar nėra nieko pasakę ir nieko nėra pažadėjęs lietuviams. Dėl tokio aliantų tylėjimo musų klausime, Europos lietuvių mintįs ir palinko Vokietijos pusėn, kuri daug ko Lietuvai žada ir neva duoda, kad tik atitraukti ją nuo aliantų ir, kuomet pribręs laikas, atėmus visą tai ką dabar duoda ar žada. Tatai kad Amerikos lietuvių delegacijos kelionė į Šveicarus nebutų tuščia, reikia iš aliantų pusės užtikrinimo, jog Lietuva gali pilnai pasitikėti, kad jie rems Lietuvos aisvės reikalą. Todėlei reikia prieiti prie Amerikos valdžios ir iš jos vyriausiojo atstovo, minėtinai prezidento Wilsono, kuris jau nuo pat Suv. Valstijų įstojimo į karę, yra laikomas aliantų sentimento išreiškėju ir nuo kurio nuomonės ir žodžio daug priklausys Taikos Kongrese. Tuo reikalu Am. Liet. Taryba ir rupinosi.

"2. — Audiencija pas Prezidentą Wilsoną buvo paskirta ant 2 d. gegužio, 2 val. po pietų Prieš paskirtąjį laiką visi susirinko pas p. George Creel, Visuomenės Informacijos Biuro vedėją, kurio tarpininkavimu ir maloniu mums prielankumu buvo išsirupinta audiencija. Čia bet-gi sužinota, jog Prezidentas negalėjo priimti delegacijos paskirtuoju laiku.

"Po to keletas iš delegacijos (kun. Žilinskas, Jakaitis, Paukštis ir aš, kaipo Am. Liet. Tautinės Tarybos įgaliotinis) apsilankė pas Pirmąjį Vidurinių Dalykų Ministerio pakelbininką p. Phillips, kurio ofisui yra pavesti Vakarinės (Rytinės?) Europos tautų reikalai. Gana ilgoje audiencijoje paaiškinta Lietuvos gyventojų padėjimas ir Amerikos Lietuvių troškimai. Ponas Phillips, užtikrinęs mus savo sympatijoje, žadėjo asmeniškai kalbėti apie musų reikalus su Prezidentu.

Gegužės 3 d., 2 val. 30 min. įvyko audiencija pas Prezidentą. Audiencijoje dalyvavo šie asmens: Ščesnulevičius iš Washington, D. C., Dr. J. Bielskis, Staknevičius iš Newark, Nausiedienė iš Chicagos, Ill., p-lė Kiziutė iš Pittston, Pa., Kaupas iš Washington, D. C., Simutis iš Chicago, Ill., Karosas iš So. Boston Mass., V. K. Račkauskas iš New York, N. Y., ir kunigai: Jakaitis (jis skaitė ir adresą), Paukštis Žilinskas, Dobužinskas, Kemešis, Cibulskas, Miliauskas ir Kasakaitis. Be lietuvių buvo dar pp. G. Creel, ir rašytojas Irvin.

Prezidentas Wilsonas, išklausęs adreso, pasakė labai prielankią lietuviams kalbą, kuri bus paskelbta vėliau, kada ji pasirodys oficial. Suv. Valstijų spaudoje.

"Audiencija užtruko per 15 minučių.

"Amerikos spaudoje, kaip **"The Washington Herald"** ir kt., tuojaus jau pažymėta, kad Prezidentas Wilsonas prižadėjo remti Lietuvių bruzdėjimą linkui įsteigimo neprigulmingos Lietuvos valstybės, visiškai liuosos nuo Vokietijos, arba kitokios kokios valstybės įtekmų.

"3. Šekantis dalykas, kur reikalingas yra bendras abiejų Ta-

rybų veikimas, yra tai užlaikymas abiejų Tarybų Pildomojo Komiteto Washingtone, kaip tai yra nutaręs Amerikos Lietuvių Seimas New Yorke, 14 ir 15 dd. kovo.

"Kadangi bendram Tarybų Pild. Komiteto veikimui reikia jo nariams suvažiuoti ir išdirbti reikalingos taisyklės, tad nėra abejonės, kad Tarybos pasirupins kuoveikiausiai tai atlikti. Mano nuomane, iniciativą tokiam suvažiavimui turi kuoveikiausiai pakelti Tautinė Taryba ir, sukvietus Pildomojo Kom. narių suvažiavimą, reikalauti, kad jis tuojaus sutvarkytų ir pradėtų veikti.

"4. — Pildomojo Komiteto veikimas Washingtone turi prasidėti tuojaus. Todel reikia, kad Taut. Taryba iš savo išrinktųjų narių paskirtų apsigyvenimui Washingtone nors vieną tuo tarpu žmogų, kuris veiktų ir kalbėtų visos demokratų-liberalų sriovės vardu. Krikščionių-demokratų užlaikoma raštinė ir toliaus gali buti tinkamu ir geru centru Pildomojo Komiteto darbams.

"Baigiant šį raportą, norėčiau pastebėti, jog, mano nuomane, Tautinei Tarybai reikia kuoveikiausiai apsvarstyti kaip klausimą delegacijos į Šveicariją, taip ir klausimą Pildomojo Komiteto nario užlaikymo Washingtone. Dabar, po audiencijos pas prezidentą Wilsoną, prasideda nauja Amerikos lietuvių darbo fazė, kuri reikalaus iš visų Amerikos lietuvių daug pasišventimo ir truso. Svarbiausis dalykas bus nuolatinis palaikymas ryšių su Amerikos valdžia, nuoseklus jos informavimas apie musų darbą Lietuvos klausime, apie musų santikius su kitomis tautomis ir t. t."

Be to teko girdėti, kad Am. Liet. Taryba užgiria p. Narušević iaus ir kun. Žilinsko parašytąjį memorialą ir leis jį išvieno su Tautine Taryba.

## SENAS SKAITYTOJAS.

ANTANAS J. KALASAUSKAS.

Ant. J. Kalasauskas yra "Lietuvos" skaitytoju daugiau negu per 25 metus — jis skaito ją nuo pat jos pirmo numerio ir sako, kad nuo jos neatsisakysiąs kol gyvas busiąs. P-as Kalasauskas turi 64 metus amžiaus ir gyvena dabar St. Louis, Mo. Pirmiaus jis gyveno Chicagoje, kur jis buvo labai veikliu darbininku lietuvių dirvoje. Jis pavyzdžiui, buvo pirmu nariu šv. Kazimiero Karalaičio draugijos ir vienu iš pirmų parapijonų, kuomet Chicagoje susitvėrė pirma lietuvių šv. Jurgio parapija ant Bridgeporto.

Senam savo skaitytojui siunčiame kuogeriausius velijimus.

# LIETUVIAI AMERIKOJ.

## IŠ EAST ST. LOUIS, ILL.

**Suareštavo Lietuvį už apgavystes.** Vieni lietuviai savo gerais darbais stengiasi lietuvių vardą pakelti; kiti savo blogais darbais jį žemina.

Štai ir dabar anglų laikraščiai mozoja lietuvių vardą iš priežasties, kad čia suareštuota tulas Leopold Brodovicz, kurio policija senai jieškojo.

Brodovicz pasidavinėjo daktaru ir gydė žmonės, daktaru nebudamas ir laisnio neturėdamas. Bet apart to jis dar apgavingu budu rinkdavo nuo žmonių pinigus neva kokio ten Lietuvių Ligonbučio ir prieglaudos namo pastatymui, kurio niekas nei nemano statyti.

Sakoma, kad įvairiuose miesteliuose Illinois valstijos jis daug pinigų tokiu budu išviliojęs. Čia jis pliakatais buvo garsinęs, kad net rengiama "Puikius Fėrus. Naudos ant atidarymo Lietuviškos aptiekos."

Suareštavus jį nuvežta į Billeville ir pastatyta po $2.000 kaucijos. Brodovicz yra jau senyvas, pražilęs žmogus, su viena akim; lietuviams jis sakydavosi esąs daktaru ir net "Specialistu." Laike areštavimo pas jį atrasta daug visokių gyduolių, jo paties, matomai, padirbtų ir daugelį visokių pliakatų. Keletą mėnesių jis sakoma varęs savo praktiką West Frankfort, Ill. ir kituose miesteliuose

D. J—l.

## IŠ PHILADELPHIA, VA.

**Seiminės iškilmės.** Prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoj, kuris prasidės musų mieste birželio 3 d., vietinės komisijos stropiai rengiasi.

Išdirbtas sekantis plianas priėmimui svečių-delegatų:

Birželio 2 d., prieš pradesiant SLA. Seimą, bus surengta iškilminga vakarienė delegatų-svečių priėmimui. Vakarienės rengėjai nei nesislepia su tuo, kad jie rengiasi delegatams užgavenes iškelti, nes nemažiaus kai "9 valgiai" lauks svečių šiame bankiete. Ir pastebėtinas šeimininkes turi vakarienės rengėjai, apie ką galima spręsti iš to, kad už visą tokią vakarienę tik $1.75 bus rokojama.

Ant rytojaus vakare bus didžiulė Seimo paroda, kuri užsibaigs prakalbomis toj pačioj Lietuvių Tautiškoj svetainėj. Čia tikimasi turėti žingeidų programą, nes kalbėtojais bus svečiai-delegatai iš įvairių miestų. Tas bus panedėlyj.

Utarniko vakarą rengėjai maloniai teikėsi palikti delegatams — juk ir jie ne iš geležies: pasilsėti reikia. Užtai sereda, ketvergas ir pėtnyčia vėl bus pilni vaišių: seredos vakare koncertas po J. Jučukonio vadovyste, ketvergo vakare balius su šokiais o pėtnyčioj teatralis perstatymas.

Kuomet atsimenu, kad apart to viso, delegatai turės dar 9 valandas sunkaus darbo, laikydami Seimo sesijas kasdien; kuomet atsiminsim, kad ir TMD. Seimo posėdžiai turės atsibuti tuo pačiu laiku, tai nesunku bus suprasti, kad delegatams jau dabar iškalno reikia rinkti ir taupinti ir čėdyti visą energiją, kokią jie tik gali susirinkti.

Philadelphiečiai ilgai neturėjo SLA. seimų ir nekantriai laukia šitų retų iškilmių.

Koresp.

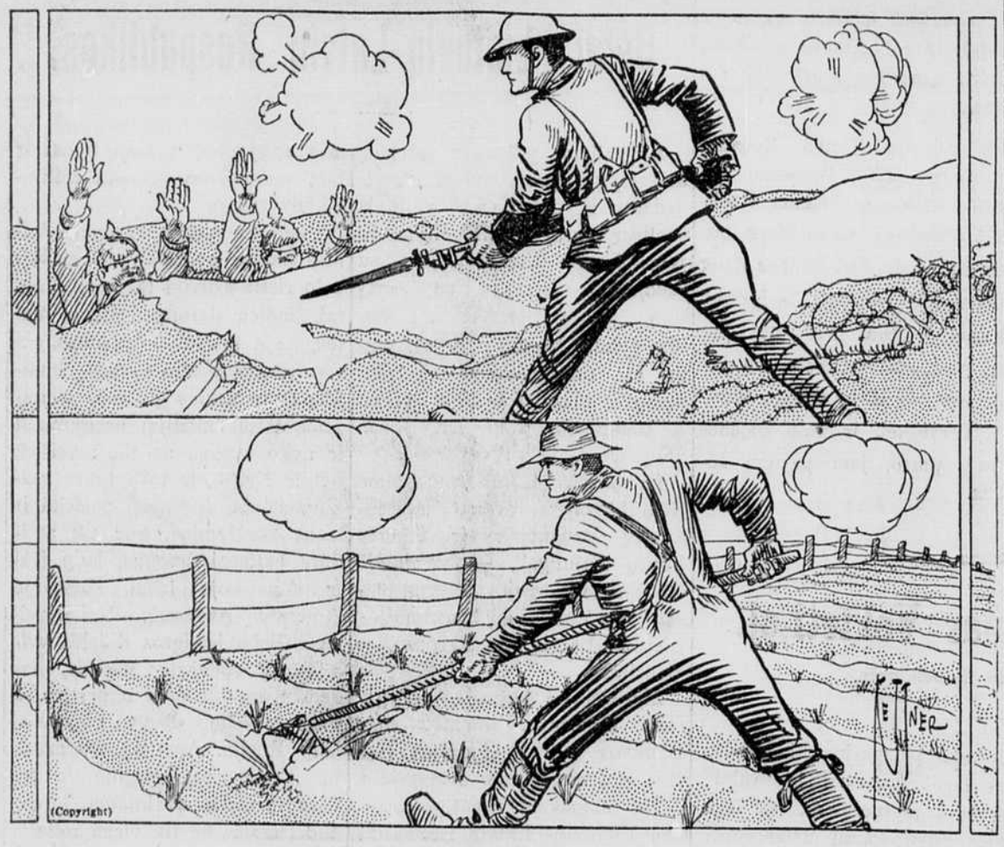


ABUDU PARTIJOTAI.

Ir tas, kuris su durtuvu vokiškas tranšėjas ima, ir tas, kuris su kapliu daržo "tranšėjas" ima, kad daugiaus maisto butų—abudu darbuojasi karės išlaimėjimui.

## IŠ MCKEES ROCKS, PA.

**Blogi laikai kaip-kam.** — Čia atsitiko tas, kas netankiai pasitaiko. Tulas lietuvis atsisakė pirkti laisvės bondsą, kuomet jį prie to kalbinta. Tuomet tos pačios dirbtuvės darbininkai atėjo pas jį į namus, ištraukė iš lovos ir vienmarškinį nusivedė į šapą. Čia jį vėl "paprašė" paskolinti Dėdei Samui, perkant nors vieną bondsą už $50.00. Bet šito žmogaus buta didelio priešginio: jis atsisakė. Darbininkai tuomet pradėjo manyti, kad jis nei Dėdės Samo turbut nemyli, jeigu nenori jam pagelbėti. Kad persitikrinti apie tai, liepė jam pabučiuoti šios šalies vėliavą, bet vyras buvo užsispyręs kai mulas ir atsisakė ir tai padaryti. Tuomet darbininkams jau buvo aišku, kad jis už šią šalį "nestikina" ir todėl nutarė jam duoti pamokinimą: išmalevojo jį ir plunksnomis aplipdė, o paskui kai mešką ant virvės miesto gatvėmis vadžiojo. Po to viso dar 30 dienų kalejimo vyras gavo, ir pasakoja, kad jo visai nepaleis net iki karės galo.

O iš to viso toks yra pamokinimas: "Prieš vėją nepapusį" — šita šalis davė mums prieglaudą, ramybę ir laisvę geresnę negu caro naguose turėjome. Šita šalis dabar kovoja už savo ir visų tautų laisvę; šita šalis kovoja ir už tai, kad Lietuva butų laisva ir laiminga, todel ir musų visų šventa priedermė yra jai gelbėti kas kuom gali. Žmogus, kuris nori, kad kiti už jį kraują lietų ir sunkenybę neštų ir kuris pats prie to neprisideda nėra daug vertas nei čia Amerikoj neigi jis butų daug vertas Lietuvoj.

"Lietuvos" Skaitytojas.

## IŠ WORCESTER, MASS.

**Milžiniškas koncertas.** Gegužio 5 d. tapo surengtas gražus dailės vakaras. Šitą vakarą surengė Am. Liet. Tautinės Sandaros 16-ta kuopa, ir Worcesterio Liet. Benas A. O. H. salėje.

Vakaras buvo dailus ir įdomus ir visa publika buvo užganėdinta.

Programas prasidėjo muzika: Worcesterio Liet. Benas gerai atsižymejo savo gabumais, išpildydamas labai gabiai keletą klasiškų veikalėlių.

Nors abelnai visi veikalai gerai pavyko ir publikai patiko, bet geriausia buvo sugriežta "Perfect Day" — kvartetas. P. Bliudžius ant korneto ir gi gerai pagrojo. Duetai panelėms Tropiutėms taipgi gerai nusisekė. Bet daug geriaus išėjo p-lės P. Tropiutės solo "Tamsi Naktis." Taipgi pasižymėjo gerai ir solistė p-lė Iz. Avietinaitė — soprano, sudainavusi "Bernytis į karę jojo" ir "Gėlių Dainą" (iš operos "Faust").

Šios panelės yra pagražinimas Worsester lietuvių scenos.

Toliaus dainavo žinomas Worcesterio solistas p. P. Skrickis; jisai išpildė sekančius numerius: "Ant marių kranto," "Ko Vėjai pučia" ir "Sveiki broliai Daininkai." Šisai solistas, kuriam gabiai akompaniavo p. St. Šimkus, publikai tikrai patiko.

Ant galo p. St. Šimkus, žinomas musų kompozitorius, pasakė prakalbą. Jojo prakalba labai patiko visiems — tiktai lietuvių bolševikams ir polskiems endekams nepatiko, nes tokios rušies žmones išgamomis pavadino. [Iš kitų laikraščių matyt, kad ir dar kitiems nepatiko. Red.] P-as Šimkus puikiai nupiešė lietuvių reikalavimus neprigulmingos laisvos Lietuvos.

Publikos buvo apie 500; užsilaikė gražiai. Ant užbaigos visi atsistoję užtraukė Tautos Hymną.

V. M. Čeh—kas.

## IŠ RAYMOND, WASH.

**Auka Lietuvos Laisvei.** — Balandžio 14 d. buvo susirinkimas D. L. K. Gedimino draugijos. Jis įvyko M. Tidikio namose. Išviso šita draugija turi apie 15 narių ir į šį susirinkimą atvyko apie desėtkas narių. Bet nereik spręsti pagal narių skaitlingumą — reik spręsti pagal jų tautinį susipratimą. Mažas burelis gerų tėvynainių, susipratusių lietuvių-darbininkų daugiau padaro negu minia tamsių arba sugedusių žmonių.

Ir šitame susirinkime geri supratlyvi tautiečiai Lietuvos neužmiršo.

Draugija iš savo iždo paaukavo Lietuvos laisvės išgavimui $10.00, o susirinkusieji nariai dar ir nuo savęs primetė, taip kad iš viso susidarė $16.50, kuriuos ir siunčiame per "Lietuvos" redakciją į Lietuvos Neprigulmybės Fondą.

Aukavo sekantieji nariai:

Po $1.00 A. Andrijauskas, M. Malakas, A. Skrebunas ir J. Skrebuas. Po 50 centų: A. Dailidėnas, A. Taraldis, P. Tidikis, A. Masionius ir ir M. Lapeikis.

[Šias aukas gavome ir sykiu su kitomis priduosime L. N. Fondui. Už pasidarbavimą ačiu jums tariame męs ir dar didesnį ačiu pasakys musų tėvynė. Redakcija].

A. Andrijauskas.

## IŠ EAST CHICAGO, ILL.

**SLA. prakalbos.** Gegužio 5 d. čia atsibuvo SLA. 89-tos kuopos prakalbos. Žmonių buvo prisirinkę neperdaugiausiai, bet susirinkusieji klausėsi su atyda.

Kalbėtojas, p. S. Kvietkauskas iš Chicagos, pirmiausiai aiškino apie naudingumą prigulėjimo prie SLA., o paskui kalbėjo apie Lietuvą, lietuvius ir apie jų tautinius reikalus. Prie tos progos ragino mylėti savo tėvynę ir dėti aukas Lietuvos laisvės išgavimui.

Jeigu visi lietuviai sukrusime jeigu aukų nesigailėsime, sakė kalbėtojas, tai po karės Lietuva bus laisva ir pilnai neprigulminga.

Žmonėms labai šita prakalba patiko, nes pridavė jiems daugiaus energijos, paragino juos prie geresnio pasidarbavimo. Geistina butų, kad panašių prakalbų musų miestelyj butų daugiau; iki šio laiko čia buvusie kalbėtojai neprisimindavo apie tokius reikalus.

Ten Buvęs.

## IŠ PITTSBURGH, PA.

**Koncertas ir teatras.** Vietinė Vyčių 9-ta kuopa surengė vakarą balandžio 28 d.—Programas susidėjo iš 20 numerių — iš dainų, deklemacijų ir lošimo.

Abelnai paėmus, vakaras nusisekė neblogiausiai. Išskyrus kai-kuriuos lošikus, visi atliko savo užduotis pusėtinai gerai. Nekuriems lošikams reik atkrejpti atydą į tai, kad savo balsą geriaus valdytų ir aiškiau kalbėtų, kad publika galėtų juos girdėti ir suprasti. Iš kitos vėl pusės reik ir publiką papeikti, nes buvo dikčiai tokių, kurie manė, jog į jomarką, o ne į teatralį vakarą atvyko; jie nemokėjo ramiai užsilaikyti.

Gerai nusisekė lošimas komedijos "Namai pragarai". Lošikai čia pasižymėjo labai gerai, ypač J. Lukoševičius Miko rolėj ir A. Lukoševičiutė Magdės rolėj.

Dainos, kurias atliko parapijinis choras po vadovyste vargonininko S. Aliukonio, gerai nusisekė. Publikos buvo apie keturi šimtai. Milijonierius.

## IŠ PHILADELPHIA, PA.

**Lietuvių paroda.** Philadelphijos lietuviai, sykiu su kitomis tautomis, nemažai pasidarbavo laike Trečiosios Laisvės Paskolos. Dr. E. G. Klimas, buvo Lietuvių divizijoj prezidentu ir vedėju didelių prakalbų, atsibuvusių Garrick teatre.

Lietuvių mass-mitingas—vienas iš didžiausių šios kolionijos lietuvių istorijoj — pasisekė labai gerai. Iš angliškų kalbėtojų pažymėtinas yra Mr. Clinton Rogers Woodruff, kuris nupiešė Lietuvos padėjimą po vokiškuju jungu ir kuris pažymėjo, kad vokiečių sumušimas šioje kovoje yra taip svarbus lietuviams, kaip ir amerikonams.

"Šita karė — sakė kalbėtojas — yra vedama kaip už laisvą Lietuvą, taip už šios šalies gerovę".

Mass-mitingą atidarė angliška ir lietuviška prakalba Dr. E. G. Klimas, kuriam reik tarti padėkos žodžius už suorganizavimą lietuviškų draugijų. Prieš mitingą lietuviai turėjo parodą ant Broad st., ir daugiaus negu trįs tukstančiai vyrų maršavo eilėse.

Philadelphijos lietuviai, kaip matyt iš dar neužbaigtų skaitlinių, išpirko laisvės bondsų už apie $80,000; tikimasi, kad viską kruvon sutraukus, pasidarys pilnas $100,000.00.

Vietiniuose angliškuose laikraščiuose buvo ilgoki aprašymai apie lietuvių darbavimąsi. Tas yra gerai: lietuviai vis žymesnę vietą sau iškovoja tarp kitų tautų, o tas labai daug prigelbės ir prie išgavimo laisvės Lietuvai. Visi kurie toje linkmėje darbuojasi, užsipelnija didelės padėkavonės. Juozas Ja—čius.

## IŠ CAMP LEE, VA.

**Iš kareivių gyvenimo.** Nesenai pribuvome čia Dėdei Samui patarnauti. Lietuvių kareivių yra čia nemažai, — bus apie 200, nors tikros skaitlinės neteko sužinoti. Negerai tik tas, kad ne visi lietuviai prisipažįsta lietuviais esant. Nekurie pasiduoda paliokais — kas jau ištikro sarmata, o kiti vėl gėdijasi savo paėjimo.

Butų labai malonu gauti jusų laikraštį "Lietuvą", arba kokių nors lietuviškų knygučių pasiskaityti, tai liuosu laiku nebutų taip nuobodu, o apart to, norisi žinoti apie Lietuvą, apie lietuvius ir jų judėjimą—ką jie daro ir kaip darbuojasi.

Valgį čia mums duoda gerą ir kiek tik nori—užtenka. Kasdien einam ant muštro ir po Virginijos girias besitrankom. Žmogeli, išsilakstęs, išsimankštinęs, turi apetitą kaip jautis, bet valgyti, kaip minėjau, užtenka, nes Dėdė Samas savo vaikus prižiuri gerai.

M. Š. Kareivis.

## IŠ WEST FRANKFORT, ILL.

**Darbai ir t. t.** — Šiose apielinkėse darbai eina šiuo laiku labai gerai. Uždarbiai neblogi, nes žmonės padaro nuo $5.00 iki $8.00 į dieną. Butų, vadinasi, visai gerai, kad tik klimatas butų geresnis. Bet kilimatas čia nekokis: žmonės serga drugiais ir maliarija ir vanduo čia taipgi blogas. Taipogi žmogus jautiesi nei sveikas, nei ligotas, ir musų žmonės ilgai čia neužsisėdi — išvažinėja į kitas vietas, kur oras patogesnis.

Kaip teko girdėti, netrukus žada West Frankfortiečius apleisti ir Juozas Jusevičius, vienas iš darbštesnių ir apšviestesnių šios kolionijos lietuvių. B.

## IŠ SO. OMAHA, NEB.

Laike paskutinės Trečiosios paskolos vietiniai lietuviai dikčiai čia pasidarbavo. Ypatingai kun. A. Tamoliunas, likusis čia vietoje kun. Jurgio Jonaičio, išvažiavusio Dėdei Samui tarnauti, dabar energiškai darbavosi, ragindamas lietuvius pirkties Laisvės Bondsų. Pats po namus vaikščiojo ir ragino. Kiek lietuviai bondsų išpirko, to dar neteko sužinoti.

Kun. Tamoliunas, kaip tenka girdėti, ragina visus lietuvius gražioje vienybėje dirbti, kad iš to butų nauda ir patiems žmonėms ir Lietuvai, kuri dabar reikalauja didelės paramos iš visų lietuvių. Kun. Tamoliunas pagyrė TMD. leidžiamus raštus, tik "Kulturos Istoriją" kritikavo. A—Ž.

## IŠ DETROIT, MICH.

**Prie Dėdės Šerno vakaro.** — Penkios vietinės draugijos rengia didelį vakarą, Dėdės Šerno raštų išleidimo naudai. Vakaras atsibus I. A. S. svetainėj, ant kampo 24 ir Michigan gatvių, gegužio 29 d.

Vakaro programas bus sekantis: Bus paskaita apie Dėdę Šerną ir jo darbus; paskui bus dainų, muzikos ir dekliamacijų, o po to bus šokiai ir žaislai. Vakaro pelnas skiriamas išleidimui L. Šerno raštų.

Šio vakaro rengimu užsiima sekančios draugijos: TMD. 68-ta kuopa, SLA. 21-ma kuopa, Am. Liet. Tautinės Sandaros 29-ta kuopa, Lietuvių Piliet. Kliubas ir Lietuvių Mokslo ir Literaturos Draugija.

Gegužio 18 d. vakare atsibus TMD. 68-os kuopos šeimyniška vakarienė Fraternity Hall, 140 First st. Bus ir šokiai. Įžanga $1.50 porai. J. Draugas.

# Žinios Žinelės.

**Brooklyn, N. Y.**

= SLA. 126-toji kuopa išrinko sekančius delegatus į busimąjį SLA. seimą Philadelphijoj: K. V. Račkauską, J. M. Danielių ir Pr. Butkų.

SLA. 213-toji kuopa išrinko delegatais: J. Ambraziejų ir P. Norkų.

Viktoras Spirgulevičius, brooklynietis, tapo sužeistas Francuzijoj.

**Cleveland, Ohio.**

= Ona Gruodžiutė, jauna lietuvaitė vos 16 metų amžiaus, nusižudė, paleisdama sau šuvį krutinėn. Priežastis nežinomos.

**Waterbury, Conn.**

=Lietuvių Dramos Draugija "Varpas" nutarė iš savo iždo paaukauti $25.00 išleidimui Dėdės Šerno raštų.

Iš šios draugijos išvažiavo kariumenėn šeši nariai.

**Lawrence, Mass.**

= Čia smuklininkai pakėlė kainas. Stiklas alaus dabar yra 10c., o degtinės — 25 c. Sakoma, saliunai dabar aptuštėjo, nes augštos kainos iššaukė — "streiką".

**So. Boston, Mass.**

= Mikas Petrauskas, žinomas lietuvių kompazitorius ir Lietuvių Muz. Konservatorijos savininkas, perkėlė savo konservatoriją į savo namą, kuris randasi prie 769 Broadway gatvės.

**Newark, N. J.**

= Vietiniai lietuviai išpirko Laisvės bondsų laik paskutinės paskolos, už apie $10,000.00.

**New Britain, Conn.**

= Išlydėjimui 14 lietuvių, išvažiavusių kariumenėn, Skritulsko salėje buvo surengtas vakarėlis. Nusiųsta Washingtonan jų vardu rezoliucija.

**Lawrence, Mass.**

= Laike prakalbų prisirašė prie TMD. kuopos 11 narių.

**Fitchburg, Mass.**

= Pranešama, kad du lietuviai girtuokliai pastojo kelią J. Tamulioniui, norėdami jam už ką tai atkeršyti. Nepasisekė. Tamulionis vieną sumušė, o kitą už pakarpos nusitvėręs perdavė policijai, kur jis gavo 2 sąvaites kalėjimo ir dar $5 bausmės.

**Paterson, N. J.**

= Čia tapo surengtas aliantų, arba talkininkų bazaras. Yra ir lietuvių skyrius, kuris, sakoma, gražių įeigų padarydavo kas vakaras. Daug jame darbavosi p. Faltinaitis ir p-lė Venckaitė.

**Shamokin, Pa.**

= Mirė Pranas Balonis. Priguėjo prie šv. Jurgio draugijos.

Daugelio korespondencijų negalėjom sudėti šiame numeryj. Bus sekančiuose.

Visi laiškai, korespondencijos ir rankraščiai, skiriami talpinimui laikraštyje, privalo buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais privalo paduoti ir savo tikrą pravardę Redakcijos žiniai.

Redakcija pasilieka sau teisę prisiųstus jai rankraščius taisyti ir trumpinti.

Netinkami laikraščiui rankraščiai, pareikalavus autoriui, bus jam grąžinami tik tuomet, jeigu su rankraščiais bus prisiųsta ir užtekinai krasos ženklelių.

Reikia visada rašyti plunksna, paliekant plačius tarpus tarp eilučių, ir tik ant vienos pusės lakšto.

# Apžvalga.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### KAIZERIŠKA "NEPRIGULMYBĖ".

Telegramai praneša, kad šią savaitę kaizeris išleido prokliamaciją, kurioje jis pripažįsta Lietuvos neprigulmybę.

Kaizeris yra puikus vyras. Bet pirmiaus negu jis musų padėkos susilauks, pažiurėkim, kokia ta neprigulmybė yra.

Lietuva butų amžinai surišta su Vokietija politikoje, pramonėj ir visame kame; Lietuvos tvirtovės, Lietuvos geležinkeliai turėtų buti Vokietijos kont. olėj; Lietuvos kariumenė butų, žinoma, iš lietuvių, bet komanda butų vokiška ir aficierai vokiečiai—lietuviai turėtų garbę buti tiktai paprastu pašaru kanuolėms.

Lietuvos politiką vestų, žinoma, Vokietija; Lietuvos pramonę lietuviai turėtų progą kelti ir platinti,—pirkdamiesi viską nuo vokiškų firmų ir per vokiškus bankus (išnaudojimui ir pavergimui Lietuvos pramonės Vokietija jau sutvėrė tam tikrą oficialį departamentą, apart jau buvusių privatiškų organizacijų).

Lietuvos žemdirbystę galėtų vesti lietuviai—patol, pakol jiems tą leistų daryti vokiečių valdžios pri[illegible] kolionistai, kurių pora milijonų Vokietija žada parsitraukti iš Rusijos į Lietuvą.

Klausimas kasgi lietuviams lieka neprigulmingo? Gal tik viena dušia, bet ir to užtikrinimo nėra, nes prie tokių išlygų į 50 metų dabartinėj Lietuvoj gal nei jų dvasios neliktų: silpnesnės dvasios lietuviai, sutruškinti vokišku spaudimu, pavirstų į vokiečius; kiti-gi turėtų apleisti savo tėvų žemę ir eiti svietan ubagauti.

Tai yra "neprigulmybė," kurią kaizeris siulo Lietuvai. Ir už tai dar kokio atlyginimo geidžia? Jis geidžia, kad Lietuvos žmonės užsidėtų sau milia dus rublių išmokėjimui Vokietijos kariškos skolos... Vadinasi, kad Lietuvos žmonės po ta našta išsyk sukluptų taip, kad nei apie atsikėlimą negalėtų pamanyti. Jis gal dar mano suformuoti ir lietuvių pulkus, kad juos išskerdus kovoje su tautomis, kurios tikrą laisvę gina.

Kitais žodžiais tariant, kaizeris siulo Lietuvai vergiją ir saužudystę, pridengdamas ją "neprigulmybės" vardu.

Ar lietuviai pasigaus ant šito gremėzdiško kriukelio, kuriuo kaizeris meškerioja? Ar jie sutiks su TOKIA "neprigulmybe?" Žmogus turėtų buti iš proto išėjęs, kuris pats sau mirties dekretą pasirašytų. Kaizeris nori, kad lietuviai lygiai tokį dekretą sau pasirašytų, panašią "neprigulmybę" priimdami. Kaizeris, kareivišku čebatu prisimynęs parblokštą ant žemės ir bejiegę Lietuvą, gali jai daug per gerklę perkimšti, bet jis tikrai neperkimš lietuviams tokios "neprigulmybės." Lietuva neis į jokias "amžinas unijas" su Vokietija, ar su kokia kita svetima tauta—tai viena. Ji jau užtektinai turėjo "amžinos unijos" su Lenkija, per ką vos nenuėjo į "amžiną" kapą. Antra gi, lietuvių tauta, pilnai atbudusi prie laisvės supratimo, vergijon nelys. Jeigu ji turi žuti, ji žus su plevėsuojančiomis laisvės vėliavomis, žus kovoje už savo laisvę ir neprigulmybę pirmiaus, negu tokią vergiją iš savo liuosos valios priims.

Bet mes tikimės, mes esame persitikrinę, kad lietuviai susilauks dar kitos prokliamacijos—kuomet juodam vokiško militarizmo arui bus nusukta galva ir kuomet Laisvės ir Demokratijos vėliava užplevėsuos Berline.

O tas bus, tas įvyks, kad ir dar du, tris, penkis ar dešimts metų reikėtų kariauti. Kaizeris gali laužyti nelaimingą Lietuvą ant kankinimo rato; žmonių kankinimu ar apgavystėmis jis gali ištraukti iš jų net "sutikimą." Bet jokia sutartis, padaryta per prievartą, nesuriš lietuvių.

Dirbkim tik visi kiek galėdami, kad tą tautų Herodą, sėdintį Berline, greičiaus pasiektų teisybės ranka.

### ŠLIUPAS GRĮŽTA AMERIKON.

P-nas V. K. Račkauskas pranesa, kad Dr. J. Šliupas gegužės 6 d. sėdo ant laivo ir grįžta iš Europos atgal Amerikon. Žada pasiekti Amerikos apie 18 d. šio mėnesio.

Dr. Šliupas išbuvo Europoj apie metus laiko, išpradžių budamas Rusijoj, gi vėliaus Stockholme, Švedijoj. Laike savo buvimo Europoje, Dr. Šliupas daug rupinosi Lietuvos laisvės įgijimo reikalais ir tuo žvilgsniu yra daug pasidarbavęs, kaip tas jau buvo matytis iš jo laiškų, tilpusių "Tėvynėje" ir kaip paiškės iš jo raporto, jam pačiam sugrįžus.

# Belaisvių Kankinimas Vokietijoj.

**Laiškas Lietuvio, ištrukusio iš nelaisvės.**

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917

Apie vokiečių žvėriškus, nežmoniškus pasielgimus su belaisviais ir civilistais jau daug buvo rašyta, bet štai gavome laišką ir nuo lietuvių, buvusių vokiškos nelaisvės pekloje ir ištrukusių iš jos. Šiurpuliai žmogų ima, skaitant nežmoniškus belaisvių kankinimus.

Laišką rašo trįs lietuviai, pabėgusie į Hollandiją ir dabar esantieji Rotterdame. Laiškas yra rašytas 1 d. gruodžio 1917 m. ir adresuotas Lietuvių įgaliotiniui Kopenhagene, p. Jurgiui Savickiui. Žemiaus paduodame jį ištisai.

* *

"O dabar aš, Antanas Savickis ir mano brolis Jonas Savickis, ir Jonas Elsbergas, kurie Lietuvoj gyvenome Kauno gubernijoj, Raseinių paviete, Kalnujų parapijoj, sodos Pašalotne. Męs esame pabėgę nuo karės ir šį laiką gyvename Hollandijoje, mieste Rotterdame vargingame padėjime.

**Laimingi buvo Lietuvoj.**

O dabar, aš apipasakosiu visus musų vargus, kurie mums atsitiko. Gyvenome Lietuvoj po tėvelių sparnu; nežinojome, kas tai yra vargas, kas tai yra bėda. O kai užėjo ant musų tėvynės vokietys, tai mus nuvargino ir suubagino.

Užėjo vokietys į musų kraštą, suėmė mus į nevalę, musų seseris "išrobavojo" ir musų namines naudas atėmė. Atėjo vokietys į musų namą. Pirmas žodis, pratartas ant musų buvo: "Prakeikti šnipai" — ir pradėjo po namus musų vaikščioti ir rinkti visus jaunus vaikinus, o kai surinko, tai nuvedė prie vokiečių komendanto ir pastatė visus į vieną eilę ir liepė visus sušaudyti. Ale paskui komendantas pasakė: "Reik juos mučyte-numučyti."

**Rišo prie medžių.**

Vokiški kareiviai zaras mumis paėmė ir pririšo prie medžių ir pastatė po kulnimis plytas ir taip laikė 12 valandų prie medžio, ir vis kareiviai mušė.

O paskui varė mus į Vokietiją, — tokia mada, kaip pirm 2000 metų. Kaip žydai Kristui uždėjo kryžių ant pečių, tai mums buvo uždėti toki maišai po 160 svarų sunkumo ir vokiečių vaikai mušė su akmenimis ir vis šaukė: "Prakeikti Rusai," o katrie nestengė tų maišų nešti, tai nuo kareivių tapo mušti.

O paskui uždarė į mažą kambarį į tvartą suvisai uždarė 60 vyrų, ir nedavė valgyti 4 dienas. Penktą dieną davė 2 žales ir supuvusias bulves. Ir tenai pralaikė 5 nedėlias. Mažai musų liko gyvų.

**Vežė kai gyvulius.**

O paskui vežė į nevalninkų lagerius: į kožną vagoną pasodino 60 vyrų — kiek tiktai galėjo išsitekti ir vežė 3 sutkas — be kokio perstojimo, ir nei šalto vandens nedavė, — katras norėjo savo reikalą atlikti tai turėjo atlikti į kelines...

Atvežė į lagerius Skalmižica. Ten buvo kareiviai ir "valni", —moterįs ir merginos. O lageriuose buvo toksai užlaikymas: gulėjimas buvo ant žemės, o valgyti davė neskustas dvi bulves su šiltu vandeniu užpilta ir vakare kavos 1 kruželį ir duonos 20 gramų. Ir kožną rytą atbėgdavo kareiviai ir mažos službos aficierai; jie turėjo rankose sudžiovintus mėšlus ir su tais mušė mumis ir musų brolius. O merginas ponevalei "robavojo", užsidarę į baraką, o musų mučynė, darbas buvo toksai: nešdavome plytas 3 verstus tolumo, o katras neišstengė, tai nuo kareivių gaudavo mušti ir tą dieną valgyti neduodavo.

**Mainose kai vergais dirbdavo.**

O kai lageriuose darbą pabaigėm, tai mane nuvežė į mainas į Westfalija. Mane paėmė nelaisvėn 1915 metais balandžio 12 d. Tilžės mieste; pralaikė 5 nedėlias, o lageriuose 3 mėnesius. Rugpjučio 7 d. mumis atvežė į mainas. Dirbau iki 1916 m. vasario mėnesio, o prie to darbo buvo tokia myčynė:

Jeigu žmogus katras apsirgo, tai vokiečių kareiviai mušė su gumine šlevka ir keikė "Parlukti Russ." O paskui įvedė į sklepą ir prileisdavo vandens vieną metrą gilumo ir pastatė į tą vandenį ir laikė pakol visai nuslabnėjome; tada išvilkdavo laukan, o kai biškį pradėdavom atsigauti, tai dar mušė su gumine šlevka ir valgyti neduodavo.

**Du sykiu bėgo.**

O paskui sužinojome, kad netoli yra Hollandija. Vieną kartą bėgome ir 10 dienų ant kelio buvome. Atėjome ant gronyčios. Bet vėlei sugavo vokietys, sugavo ir įmetė į kalėjimą ant 20 dienų; paskui vėl parvežė prie to paties darbo kurį dar dirbau vieną mėnesį, — ir vėlei bėgau. Šiuom sykiu išbėgau į Hollandiją. Tas buvo 1917 metuose 3 d. vasario, ir atvažiavome į miestą Rotterdamą. Prie Rusiško konsulio gyvenom vieną mėnesį gerai, o paskui atvažiavo nuo 1 d. gegužio žydiškas komitetas ir mus paėmė valdyti. Prie to žydiško komiteto buvo 3000 lenkų ir 50 lietuvių, kurie yra lik. šiai dienai. Lietuviai yra dideliai nuskriausti nuo lenkų ir žydų. Nebetekę kantrybės daugelis užsirašė į Francuziją į legijonus.

Aš, Antanas Savickis ir Jonas Savickis ir Jonas Elsbergas esame vienos sodos ir sykiu paėmė vokietys į nelaisvę, ir vieną darbą dirbome, vieną kančią kentėjome, ir sykiu į Hollandiją išbėgome. Čia yra visų parašas: (1) A. Savickas, (2) J. Savickis (3) J. Elsbergas. Šį kartą neturiu daugiau ką rašyti.

Su pagarba,

**Antanas Savickis.**

L. Perdėtinis.

# Delei Lietuvių-Latvių Respublikos.

Ar galimas yra toks dalykas, kad įvyktų viena valstija, susidedanti iš dviejų kaimynių ir brolišku tautų — lietuvių-latvių respublika? Šitą klausimą su užuojauta svarstė ne sykį kaip musų, taip ir latvių vyrai. Vienok, turbut, mažai kas tuo klausimu taip įdomavo ir mažai kas taip dručiai jį užtardavo, kaip Dr. Jonas Šliupas.

Pastaruoju laiku Stockholme išėjo jo knyga vardu "Lietuvių-Latvių Respublika ir Šiaurės Tautų Sąjunga", — vienintėlė iki šiol šios rųšies knyga, plačiai gvildenanti šį klausimą — Lietuvių-Latvių Respublikos klausimas.

Žingeidi tai knygelė, — ypač šiuo momentu, kuomet kaip Lietuvos taip ir Latvijos likimas yra ant likimo svarstyklių.

Dr. Šliupas yra tos nuomonės, kad Lietuvių- Latvių respublika ne tik gali sudaryti vieną valstiją, bet kad iš to išeitų ytin gera valstija visais atžvilgiais. Jis svarsto šį klausimą minėtoj savo knygoj iš įvairių pusių ir keletą skyrių iš jos męs žemiaus paduodame.

### LIETUVOS ŽEMĖ IR JOS TURTAI.

Lietuvių tauta senovėje labai plačiai rytų ir pietų Europoje išsiskėtusi buvo, bet užėjus tautų kilnojimosi gadynei ir kilus didelėms karėms dėl naujų sodybų, vienos musų gentės buvo svetimų tautų susiurbtos (assimiliuotos), kitos visai išmuštos ir išnaikintos, o kitos priverstos iš senų sodybų išsikraustyti ir naujų pasijieškoti. Apie senovės laikus nešnekėdami, priminsime tiktai, kad dar XIII-tame šimtmetyje Getvingiai veik visai išdovyti liko, taip pat senieji Prusai, kurių vardą Vokiečiai vogtinai pasivogė, po 53-metinių imtinių visu Pavysliu apie 1284 m. galutinai Vokiečių kryžeivių nuveikti buvo.

Kreivėnai arba Krivičiai, senovės Krobydzai, arba Gudai dar IX šimtmetyje surusėjo — šiaip ir musų nykimas dar šianlien kiekvienam ryškus yra, kas pažiuri į Gudų, ar Lenkų, ar Vokiečių pasienius, nėsa iki atgijant Lietuvių dvasei visomis pusėmis Lietuvių ir inteligentija ir liaudis jau tai rusėjo, jau tai vokietėjo.

Tik atsiradus laikraščiams, sunigijai atsikvošėjus ir susipratus tautos dvasia visai atbudo ir tas nykimas liovėsi, ir Lietuvybė savo sienas ėmė plėsti. Amerikoje dar ir šiandien patiksime daugelį musų ir senių ir jaunuomenės, kurie atsilaikyti nemoka nuo suanglėjimo ar ir suvokietėjimo. Mat Lietuviai yra minkštainiai savo budu; jie visuomet labiaus svetimų reikalais pirma rupinasi, negu savais, negu savo tautos gerove.

**Lietuvių latvių skaitlius.**

Tą musų tautos ydą kaimynai nuo senai pažįsta ir butinai savo skaičiaus ir pajiegų padidinimui sunaudoja. Todėl lengva suprasti, kad visų viso Lietuvių tautos beliko nediduės liekanos, beje: Dzukai, Augštaičiai, Žemaičiai, Latviai ir Letgaliai. Šiandien musų skaičius (skaitant ir išeivius į Rossiją, Angliją, Argentiną ir Susivienijusias Amerikos valstybes) dar siekia nemažiaus kaip 5 milijonus galvų, o Letgalių esą 850,000 ir Latvių 2,050,000; tad Lietuvių-Latvių padermės išviso bepriskaitome iki 7¾ milijonų žmonių. Jeigu musų tauta apšvietimu ir toliaus taip augštyn kils, kaip pastaruoju dešimtmečiu, abejoti nėra galima, kad daugelis surusėjusiųjų, sulenkėjusiųjų, suvokietėjusiųjų ir suanglėjusiųjų, beje atkritusiųjų nuo tautos kamieno narių, sugrįš atgal prie lietuvybės, nelyginant nuklydusios avys kad grįžta prie kaimenės burio. Ir jeigu dar pridėsime svetimus gaivalus, apsisėdusius sienose Lietuvių-Latvių padermės apgyventose, kaip Žydai ir t. t., tai gausime 10—12 milijonų gyventojų.

Pereitose gadynėse vienos kilmės žmonės nematė ypatingo reikalo rišti kruvon taip arti, kaip tai šiądien daroma. Buvo metas, kada tas buvo laikomas geresniu, kas turėjo geresnę kumščią ar geresnius ginklus. Kumščios teisę žmonijai besiremiant ir nyko tautos, ne tik musiškė, bet ir Keltų; ir toks tautų naikinimas, be Europos, pasiekė ir kitus sausžemius, kur tik atsidurė baltasai žmogus, kaip štai ir Amerikoje labai sumažėjo Amerindų padermė. Nukariavimais buvo įsteigtos didelės valstybės ir sudarytos nacijos, pradedant nuo Romos imperijos, o baigiant šių dienų gigantais, kaip Rusija, Austrija, Germanija, Francuzija, Anglija ir t.t. Manyta arba svajojama buvo, kad įsigalės ne tik viena religija visoje žemėje, bet ir viena kalba (Volapiik arba Esperanto); tačiaus žmonijai priekyn žengiant pasirodė, kad dvasios pajiegos įveiks kumščios vieką ir tai su didele žmonijai nauda. Tautoms ypatybes pagamina gamta, ir tautų upo, budo ir gabumų įvairumai sudaro skirtumus dailės, kulturos ir civilizacijos; priciname prie to, kad užuot naikinus tautas ir varu vienodinus žmoniją, arba viską tempus ant vieno kurpalio, pripažįstama jau yra teisė visoms tautoms plėtotiesi ir lavintiesi savo išgalėmis ir palinkimais. Tą dėsnį pagamino pirmiausiai gamtos mokslų plėtojimasis, kur vienutė patraukė savęspi atydą, o vėliaus ir politikoje asmeniui buvo pripažinta laisvės, gyvybės ir laimės teisė. O kadangi tautos nėra kas kita, kaip tik kruva vienučių susirinkusių, tai ir tautybės butybė ir tos butybės plėtojimosi teisė nebegalėjo buti ginčijama. Taigi užuot viską niveliuojančiųjų nacijų žmonija dabar jieško kelių iškilus tautoms aikšten ir nori suderinti taip, kad jos žmoniškai gyventi galėtų, kita kitos neskausdamos, o dar kita kitai padėdamos kovoje už buvį. Ažuot kumščios teisės, priekyn spendžiasi teisingumo ir laisvės principas.

Taip dalykams virstant, tik nešmintingas žmogus tegalėtų užginčyti teisę ir mums, Lietuvių-Latvių padermei, jieškoti laimingesnės ateities, susiderinant ir susijungiant į vieną gyvą ir laisvą politikos kuną. Juk tik kumščios teisė teperskyrė Lietuvių ir Latvių bendrą gyvenimą. Jeigu ne kitoki ryšiai, tai kilme, kalba ir senovinė religija liejo kruvon musų protėvius. Latvius pajungė Vokiečių kardininkai; Lietuviai gi nors spėjo sudaryti savo didžiąją kunigaikštiją, gintis nuo anteivių susidėjo su Lenkais į nelaimingą uniją. Rods 1562 m. atsirado progos per kares su Maskvos caru Ivanu Gresmiuoju susivienyti visai musų padermei, tačiaus tuomet jau pati Lietuva pakrypusi buvo žlugimo pusėn, ir kaip nesipriešino Vokiečių įsigalėjimui Prusuose (Mažojoj Lietuvoje), kur ilgainiui išdygo jų galinga karalija, taip pat nesumojo nei Latvių bei Letgalių išvaduoti iš Vokiečių suliuterėjusių baronų — ir štai Kuršyj įsigalėjo Vokiečių hercogija, kuri 1795 m. pasisiulė Rusijai, o Vidžemis, nuo 1624 m. pabuvojęs Švedų valdžioje, drauge su Letgaliais, 1710 m. pateko caro Petro Didžiojo kilposna. Galiaus ir Didžioji Lietuva neišvengė Lenkijos likimo ir nuo 1795 m. ėmė nešti carizmo jungą, neįgijusi nei žmoniškumo teisių, kaip kad Suomijai lemta buvo 1809 m. Tik po ilgų metų kentėjimo ir vergavimo, galiaus paspindo ir musų padermei skaisti viltis, nors ir šiądien dar ne visi męs esame pasiryžę ar bent išdrįstame apsijuosti laisvės, šviesos, gerovės ir laimės juosta.

Išlėpusieji, arba ir tie, kurie svetimos orientacijos prisisiurbę yra ir reikalvimą savai tautai

(Tąsa ant 5-to pusl.)


# "Lietuvos" Skaitytojai!

Per 25 metus tarnavome jums, nešdami jums žinias ir patarimo, pamokinimo, suraminimo žodį kas sąvaitę.

Dabar norime jums ir visiems lietuviams taip pat ir toliaus ištikimai patarnauti — tik ne vieną sykį į sąvaitę, bet kasdieną.

Jųs prie mųs šaukdavotės ir męs mielai jums pagelbėdavome, kiek tik galėdavom. Dabar męs prie jųs šaukiamės Pagelbėkite jųs kiek galėdami—.

PAGELBĖKIT ĮSTEIGTI DIENINĮ LAIKRAŠTĮ. PRISIDĖKIT PRIE BENDROVĖS, PAIMDAMI PO ŠĖRĄ-KITĄ.

Vieno šėro kaina $10.00. Tuo reikalu rašykit ir pinigus siųskit sekančiu adresu:

DIENRAŠČIO ORGANIZAVIMO KOMISIJA,
814 West 33rd St., Chicago, Ill.


# Pažanga Kalbos Žinojime.

"Kalbos žinojime" męs minime angliška kalbą, šio krašto ir tautos kalbą. Kaslink parankumų, kuriuos turi ypata, atvykusi šion šalin kaipo sunus ar duktė kitos tautos, iš žinojimo angliškos kalbos ir kaslink neparankumų, kuriuos turi kiekvienas nemokantis angliškos kalbos, jau daug buvo rašyta, bet vis dar to neužtenka, kad klausimas butų visapusiškai apspręstas.

Ypatingai tame neganėtinai svarbos buvo priduota, kad nepažinojimas šios tautos kalbos padaro ateivį nelygiu vertėje su kitu piliečiu ir tiktai tas, kuris pakaktinai supranta angliškai, kad viską supratus taip, kad jis galėtų skaityti, kas yra parašyta arba spausdinta taip, kad jis be sunkumo galėtų susikalbėti su Amerikonais; tiktai tuomet tampa ypata, kuri naudojasi visomis teisėmis ir naudomis, kurias ši šalis suteikia.

Beveik kiekvienas ateivis, kuris esti priverstas užsidirbti sau pragyvenimą per sunkų darbą, žino, kad pakol jis gali susikalbėti be pagelbos perkalbėtojo su savo darbdaviu, arba savo gaspadoriumi, jis vis liekasi prigulinčiu uždarbiautoju, kuris gali but siuntinėjamas iš vietos į vietą ir kuris gali but apkrautas sunkiausiais darbais su mažiausia mokestimi.

Bet kaip tik darbininkas gali pats pasiprašyt darbo, gali paaiškinti kokius darbus gali dirbti, ir gali save apginti jeigu su juomi neteisingai ar nemandagiai pasielgiama, jisai yra kitaip vertinamas ir pasekme to: su juomi kitaip elgiamasi. Taip, kad kalbos žinojimas kiekvienam rieškia turtą.

Yra tikrai stebėtina, kad yra daugelis įstaigų ir dirbtuvių, kurios mėgsta persamdyti tik tokius darbininkus, kurie nėra apsipažinę su angliška kaiba. Ir jų yra daug. Paprastai tokis darbininkas yra priduodamas užvaizdai, kuris žino jo kalbą, kuris gali jam duoti įsakymus jo paties kalboje; bet savo susinešime su valdininkais, jisai yra kaip parduotas. Jisai esti maloneje savo užvaizdos, kuris gali su juomi daryti, ką tik nori. Nėra reikalo viešai svarstyti, dėl ko tos dirbtuvės velija samdyti kaip tik tokius darbininkus ir kodėl, atrodo, jie esti labjau užganėdinti, jeigu darbininkas ilgesnį laiką neišmoksta šios šalies kalbos.

Iš kitos pusės, randasi dirbtuvių, kurios nežiuri į savo darbininkus, kaipo į paprastą medžiagą, kaip ant gyvulių, kurie, nevartojant protavimo, turi padaryti jiems paduotą darbą, bet, atpenč, nori turėti inteligentiškus, mąstančius žmones, kurie viską apie tai suprastų. Yra ir tokių dirbtuvių, kurios, kuomet pasamdo angliškos kalbos nemokantį, neinformuotą žmogų, stengiasi nelaikyti jo lygiu nemąstančiam gyvuliui, bet mėgina pakelt jį ir gelbsti jam išmokti kalbą ir suprasti viską, kas dedasi aplink jį. Pirmos rųšies dirbtuvės dirba savo greičiausiai naudai, išnaudodami nelavintą, nemąstančią minios jiegą. Kitos rųšies dirbtuvės dirba ateičiai. Jos išlavina iš darbininkų eilių ne pasišventusius vergus, bet entuziastiškus darbo vyrus ir tikrus pagelbininkus. Tai lengva yra suprasti, kuri dirbtuvių rųšis eina geresniu, pažangesniu keliu. Didelėje Wilson skerdinyčioje, kurioje tiek daug ir Lietuvių vyrų dirba, męs lengvai galime atrasti tą antrą, pažangesnę rųšį, nes jos mieris yra—švietimas ir lavinimas darbo jiegos. Ši darbvietė, aišku, neturi reikalo bijoties, kad sunanesnė darbo jiega, apsipažinusi su angliška kalba ir apinkybėmis, taps kliutimi prie jos pažangos ir plėtojimosi; kitaip ji nesirupintų savo darbininkų beveik netikėtinomis pažangomis, kuomet jie patįs nori apsišviesti, nebut jiems tiesioginiai patariama mokintis anglų kalbos. Wilson ir Co. vyrai darbininkai turėjo progą mokintis anglų kalbos ne tik, kad nieko už tai nemokėjus, bet dar su kokiu nors priedu, jiems dirbtuvė apmokėjo už tą laiką, kuomet jie buvo angliškos kalbos besimokinę.

Yra aišku ir naturališka, kad žmogus, parėjęs iš darbo vakare, galėtų pasilsėti, nes jis nėra palinkęs tuomet daug mokintis. Kas daugiausiai yra reikalinga greitam progresui, paprastai stokuojama—troškimas ir atsidavimas mokinimuisi. Tai tą Wilson ir Co. paėmė atydon, kuomet jie pradėjo mokinti angliškai pietų valandoje.

Kuomet moterims ir merginoms pirma buvo duota proga mokintis angliškos kalbos, toji pat proga bus suteikta ir vyrams darbininkams. Du kartu savaitėje lekcijos buvo duodamos per profesijonalius mokintojus ten pat dirbtuvėje. Lekcijos yra duodamos nuo pietų valandos iki 12:25, taip, kad kiekvienas turėtų laiko suvalgyti savo pietus. Tie, kurie nori įstot į angliškos kalbos klesą, gali liaut dirbę nuo 11:45. Tai už šitą ketvirtą valandos dalį dirbtuvė jiems užmokės. Apšvietos taryba parupina šioms lekcijoms mokintojus. Šis yra nepaprastas pažangumas del tų, kurie supranta didelę vertę šio krašto kalbos visame savo gyvenimo kelyje. Tai yra žinoma, kad daugelis lietuvių vyrų ir moterų, dirbančių toje dirbtuvėje ir nemokančių angliškos kalbos, pasinaudos šia puikia proga, kad išmokus angliška kalbą, pažinimas kurios reiškia visišką gyvenimo persikeitimą pas kiekvieną ateivį darbininką.

(Apgarsinimas)

# PROTOKOLAS

AMER. LIETUVIŲ VISUOTINIO SEIMO, laikyto Nev. Yorke 13 ir 14 d. kovo 1918 m.

(Tąsa iš pereito numerio).

## POSĖDIS III.

Kovo 14 d. posėdį atidaro pirmininkas p. J. Miliauskas 10:00 iš ryto.

1. Vienas iš presos komisijos narių skundžiasi, kad presos komisija neveikia iš vieno. Kilo mažos diskusijos. Pirmininkui pavesta sutvarkyti presos komisija.

2. Nutarta, kad reporteriai, informuodami svetimtaučius apie Seimą anglų spaudoje, žinias imtų stačiai iš presos komisijos, o ne nuo pašalinių žmonių.

3. Rezoliucijų komisija paduoda apsvarstymui Amerikos valdžios rėmimo rezoliuciją. Po ilgų diskusijų sekanti rezoliucija [pataisius orignalę] priimta:

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### DEL VALDŽIOS RĖMIMO.

**Kadangi Amerikos Lietuviai ištikimai remia Suvienytų Valstijų pasiryžimą šitoje karėje, kaipo tikslą ir juos pačius apeinantį;**

**Kadangi vokiečių užgriebimas Lietuvos pabriežia vokiečių imperializmo tikslus, kurie yra priešingi musų tikslams;**

**Kadangi šios karės tikslai ir siekiniai, kaip buvo užreikšta Suvienytų Valstijų Prezidento, yra mažųjų ir pavergtųjų tautų išliuosavimas;**

**Kadangi Lietuviai Suvienytose Valstijose ir Europoje yra įsitikinę, jogei talkininkaujančiųjų valstijų laimėjimas išgelbės Lietuvą nuo ekonomiškojo ir tautiškojo pavergimo po kokia nors svetima valstija—**

Todel Amerikos Lietuvių Visuotinasis Seimas nusprendžia ir užreiškia:

**Jogei Suvienytų Valstijų šioje karėje pasiryžimas yra tolygus su Lietuvių jieškiniais, ir todel yra pilnai Amerikos Lietuviams remtinas pasidarbavimas, kaip: Liuosybės Bondsus, Karės Taupymo Satmpas pardavinėjant, Raudonojo Kryžiaus darbe ir tt.**

4. Skaitoma rezoliucija del Lietuvos Valdžios Formos. Išdiskusuota atskirai kiekvienas paragrafas. Vienbasliai priimtas sekantis rezoliucijos tekstas.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### REZOLIUCIJA DEL VALDŽIOS FORMOS.

**1). Kadangi gerai žinome, jog žmonių laisvę ir teises apsaugoti geriausia gali demokratinė valdžios forma;**

**2). Kadangi lietuvių tautos nariai susideda daugiausia iš darbo žmonių;**

**3). Kadangi tarpe lietuvių visuomet gyveno demokratinė dvasia,**

Todel, palikdami Lietuvos piliečiams apspręsti valdžios formą, bet stovėdomi už demokratijos principus, męs tariame:

**I). Kad Lietuvos valstybėje butų ingyvendinami koplačiausieji tikros demokratijos principai su respublikoniška valdžios forma;**

**II). Kad visi Lietuvos piliečiai be skirtumo tautos, tikėjimo, lyties ir luomo turėtų lygias politines teises;**

**III). Kad Lietuvos valstybėje butų užtikrinta žodžio, spaudos, susirinkimų, organizacijos, tikėjimo ir sąžinės laisvė, taipgi asmens ir namų nepaliečiamybė;**

**IV). Kad Lietuvoje butų užtikrinta darbininkų luomui pilna galimybė ir laisvė auginti ir jungti į kruvą savo dvasines ir ekonomines pajėgas ir ginties nuo įvairių išnaudojimų ir skriaudų. Kapitalo koncentravimas į pavienes rankas ir jo atstovų galybė turi buti apribota ir sauvalė suvaržyta;**

**V). Kad butų lig tick Lietuvos turtai ir visuomeninės įstaigos nacionalizuota, lig kiek to reikalautų tautos gerbuvis, neperžengiant prigimtų asmens teisių ir laisvės.**

5. Nutarta siųsti Šv. Tėvui pasveikinimas sekančio turinio:

### ŠV. TĖVUI PASVEIKINIMAS.

**Šventasis Tėve: — Amerikos Lietuvių politiškasis susivažiavimas, New Yorke kovo 13 ir 14 dd., vienbalsiai išsireiškė už Lietuvos nepriklausomybę. Su džiaugsmu dėkoja Jusų Šventenybei už nuoširdų rėmimą tautų apsisprendimo teisės ir už tėviską globą, padarytą lietuvių tautai.**

Vardu 1200 delegatų, Pirm. **J .G. Miliauskas.**

6. Priimta sekanti rezoliucija del tremtinių sugrąžinimo ir Lietuvos atstatymo:

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### DEL PABĖGĖLIŲ SUGRĄŽINIMO IR LIETUVOS ATSTATYMO.

**Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas reikalauja, kad Vokietija ir Rusija grąžintų iš Vokietijos ir Rusijos į Lietuvą visus karės laiku ištremtuosius ir atlygintų visus karės padarytus nuostolius.**

7. Vienas iš rezoliucijų komisijos narių skaito projektą atsinešimo link kitų tautų. Po kana ilgų diskusijų priimta štai kokia rezoliucija:

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

### ATSINEŠIMAS Į KAIMYNES TAUTAS.

**1). Kadangi žmonija iki šiol valdydamos suligprincipo "galybė — teisybė" pridarė daug skriaudų daugeliui tautų, tarpe kurių ir Lietuvai, ir**

**2). Kadangi pasaulis galingųjų ginklais valdomas negalėjo taikoje ir ramybėje gyventi ir užtikrinti visoms tautoms laisvą jų kulturos besivystymą,**

**Todel Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas, pageidauja:**

**1). Kad butų įseigta viso pasaulio tautų federacija su pasauliniu tribunolu, kuriame butų visų tautų atstovai ir kuris (tribunalas) butų tvirtas ir augščiausias sergėtojas tarptautiškos teisės, reguliuotojas atutų santikių ir apginėjas jų teisių, kurio jurisdikcijai pasiduotų visos valstijos, didžiosios ir mažosios, ir kurios apribuotų tautų ginklavimąsi.**

**2). Lietuvos valstija nesivadavaus imperijalistinėmis tendencijomis; santikiai su kaimynėmis tautomis turėtų buti paremti teisybės ir vieni kitų teisių pagerbimo pamatais.**

**3). Lietuviai nepakęs primetimo iš šalies kokių nors politinių ir ekonominių ryšių su kokia nors tauta.**

**4). Seimas, atsižvelgdamas į daug sykių presoje iškilusias nepamatuotas ir lietuviams nepageidaujamas lenkų pretensijas jungti Lietuvą su Lenkija į vieną politinį kuną, arba gauti per Lietuvą kelią prie Baltijos juros — protestuoja prieš visas paminėtas lenkų pastangas.**

**5). Lietuva turės garantuoti pilną kulturinę autonomiją kitų tautų žmonėms, Lietuvoje gyvenantiems.**

8. Nubalsuota, kad šis Seimas vadintusi Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas. Keliolika balsų buvo, kad Seimas nesivadintų Visuotinas, bet tik **Politiškas Lietuvių Seimas.**

9. Žemės valdymo klausime priimta tokia rezoliucija:

### DEL LIETUVOS ŽEMĖS.

**A. L. V. Seimas pageidauja, kad Lietuvos žemę valdytų tik Lietuvos piliečiai. Seimas protestuoja prieš pastangas kitataučių išpirkti Lietuvos žemės ir apsodyti jas savais kolionistais.**

Užgiedojus Lietuvos ir Amerikos Himnus, posėdis uždarytas 12:20 val. ant pietų.

## POSĖDIS IV.

Posėdį atidaro pirmininkas J. Miliauskas 3:4. val. po pietų.

1. Pasveikinimai: Ponas P. Naruševičius sveikina Seimą nuo tremtinių iš Lietuvos didžiojų karės metu. Nupiešia tremtinių vargą, jais rupinimasi ir darbą Lietuvių Centralinio Komiteto šelpti nukentėjusiems lietuviams nuo karės.

Kun. Strimavičius, atvažiavęs Amerikon 3 mėnesiai atgal, vaizdžiai nupiešia lietuvių skurdą karės metu.

P.P. Stanišiunas iš Philadelphijos prakalba į delegatus, paklodamas ant pirmininko stolo šimtinę (auksu), kurią skiria Lietuvos atstatymui per Tautos Fondą.

2. Skaitoma Seimą sveikinantieji laiškai ir telegramos: V. A. Račkausko ir K. Mažeikos, Worcester, Mass., M. Sasevičius, su auka $10.00, Cleveland, Ohio; A. Rice, Buffalo, N. Y.; O. Sidabrienė, M. Vaitekunienė, Murmonienė, Worcester Mass.; J. Petkevičius, Bridgeport, Conn.; Mr. ir Mrs. P. C. Supinski, Jersey City, N. J.; Ant. Rakausko, Valparaiso, Ind.; "Draugas", "Vitis" Chicago, Ill.; P. Andrejauskas, Port Washington Wis.; Sermantis ir M. Mažeika, Chicago, Ill. Pirmininkas (?). Cleveland Ohio; J.Molis, Niagara Falls,N. Y.; J. P. Vaitekunas, J. Sabel, J. Jurkšaitis, Youngstown, Ohio; J. Greblinnas (su auka $5.00 per Tautos Fondą), Baltimore, Md.; P Mikalauskas, Hartford, Conn.; B. O. Markevičiutė M. Janulevičiai ir J. Antanaitis, Swoyers, Pa.; E ir A. Maciulevičius, Bridgeport, Conn.; Teklė Šiaučiunienė, Bridgeport, Conn.; K. Bražys, Brooklyn N. Y.; E. Blaževičiutė, Homestead, Pa.; F. J. Šiugždinis, Waretbury, Conn. (auka $5.00); M. Keršis, Niagara Falls, N. Y.; Lietuvių Kareivių dr-ja Camp Gordon, v. pirm. Saučiunas; Lietuvių Nepr Kliubas, Baltimore, Md. (auka $10.00 Neprikulmybės Fondan); A. Masandukas, B. Aidukaičiutė Newark, N. J.; Šventakuprių Partija, Brooklyn N Y. (auka $13.42 Neprigulmybės Fondan): Grand Rapids Lietuviai, Grand Rapids, Mich.; Kun. J Aleknavičius, Lowell,Mass.

### VĖLIAVOS KLAUSIMAS.

3. Pakeltas vėliavos klausimas. Po trumpų diskusijų, vienbalsiai pripažinta laikinai vartojamas spalvas: žalią, baltą ir raudoną, horizontaliai suderintas. Pripažinus vėliavą, užgiedota Lietuvos ir Amerikos himnai.

4. Seimo rengimo komisija praneša, kad tikro delegatų skaičiaus nežino; iki šiol užregistruotų yra 1,130. Ta pati komisija praneša, kad koncertas įvykęs 13 d. kovo vakare, davęs pajamų virš tukstančio dolerių. Iš to bus apmokama visos Seimo surengimo lėšos. St. Šimkui už koncerto surengimą išreikšta padėka atsistojimu.

5. Rezoliucijų komisijos narys kun. F. Kemešis kalba komisijos vardu, iš ko paaiški, kad ji patiekė tris rezoliucijas, kurios Amerikos lietuvių gyveniman ineš naują erą. Skaitoma rezoliucija kaslink Centralio Komiteto laikomų pinigų, kurie buvo surinkti Lietuvių Dienoje, lapkričio 1 d. 1916 m. Minėtos rezoliucijos reikale kalba kun. J. Jakaitis, kun. Augustaitis, kun. Milukas. Kaltina Centralį Komitetą neišsiuntime pinigų. P. Lapatto aiškina, kad nežiurint į visas pastangas ir norą išsiųsti Lietuvių Dienos pinigus, nebuvo galima, nes juos užlaikęs Raudonasis Kryžius Washingtone, pamatuodamas tuomi, kad Lietuva esanti po Vokietijos valdžia. Pinigų Raudonajame Kryžiuje esama $127,863.21. Rezoliucija skaitoma antru kartu. Ir po ilgų diskusijų priimta. Rezoliucija skamba šitaip:

### BUVUSIOS LITUVIŲ DIENOS PINIGAI.

**Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas nutaria, kad Lietuvių Dienos (lapkričio 1, 1916 m.) pinigai butų kaip galima greičiausia išsiųsti. Dabartinis Centralis Komitetas rupinsis išsiųsti Lietuvių Dienos pinigus drauge su Amerikos Lietuvių Tatybos įgaliotiniais lygiu balsu.**

6. B. K. Balutis skaito kitą rezoliuciją — apie bendrą Pildomąjį Komitetą. Kilo karštos diskusijos. Bet po diskusijų vienbalsiai priimta šiaip skambanti rezoliucija:

### PILDOMASIS KOMITETAS.

**Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas nutaria, kad Lietuvai neprigulmybę išgauti ir kituose išlaukinės lietuvių politikos klausimuose, Amerikos Lietuvių Taryba ir Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba turi išrinkti bendrą Pildamąjį Komitetą, kuris pildytų abiejų Tarybų bendrus nutarimus. To Pildomojo Komiteto buveinę ir narių skaičių nutars pačios Tarybos.**

7. Kun. K. Kemešis skaito rezoliuciją apie Fondus ir jų veikimą. Po ilgų diskusijų vienbalsiai priimta sekanti rezoliucija:

### LIETUVOS REIKALAMS MOKESNIŲ KLAUSIMAS.

**Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas pripažįsta svarbiausiu reikalu, kad visi Amerikos lietuviai iš savo liuosos valios mokėtų mėnesines duokles Lietuvos reikalams, siųsdami jas per savo visuomeniškus fondus. Viso veikimo detalius-plianus pavedama išdirbti viršminėtam Pildomamjam Tarybų Komitetui.**

Šitą rezoliuciją priėmus, jau buvo vėloka valanda, prie to ir iš rezoliucijos programos visi klausimai tapo išsemti. Nemažai naujų klausimų dar ineša įvairus delegatai, bet Seimo didžiuma vienus iš tų klausimų randa galimus vykinti atskirai kiekvienai sriovei, gi kiti klausimai pailečiantieji bendrą Lietuvių darbą, tampa atidedami nuožiurai bendro Pildamojo Komiteto, kuris veikiai turės buti sudarytas iš Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos L. Tautinės Tarybos atstovų. Visa Seimo lidžiuma aiškiai parodo, kad jaučia, jogei visi stambiausi lietuvių reikalai tapo tinkamai apsvarstyti ir tam tikromis rezoliucijomis perstatyti Amerikos lietuvių visuomenei, kuri turės ateityje per savo organizacijas į gyvenimą vykinti.

Seimas potam atsistojimu pagerbė atmintį Lietuvos himno autoriaus Dr. V. Kudirkos, taipgi didelio Lietuvos kulturnešio vyskupo Valančiaus bei visų veikėjų ir kovotojų už Lietuvos liuosybę. Malda paminėjimui žuvusių karuje. Pagaliaus vieša padėka visiems dabartiniems veikėjams, kurie Lietuvai dirba, ir padėka tiems veikėjams, kurie pasitriusė šį iškilmingą Amerikos Lietuvių Visuotinąjį Seimą surengti.

Galiausiai pilna entuzijazmo minia sukilo salėje ir galingu balsu užtraukė Amerikos himną ir Lietuvos himną "Lietuva, Tėvyne Musų". Prieš Seimo uždarymą sukalbėta malda.

Oficialiai Seimas užsidaro 7:30 val. vakare ir visi nuoširdžiai vieni su kitais atsisveikindami buriais išsiskirsto nešti į platų Amerikos lietuvių svietą linksmas žinias apie atliktą bendrąjį darbą.

Seimo vedėjai:

J. G. Miliauskas, Pirm.
St. Gegužis, Vice-Pirm.
Leonardas Šimutis, I Raštininkas.
J. O. Širvydas, II Raštininkas

---

# Delegatų Surašas.

Amerikos Lietuvių Visuot. Seime New Yorke dalyvavo sekantieji delegatai. (Surašas sutaisytas alfabetiškai, sulyg valsaijų ir parodant atstovauamą draugijas):

### CONNECTICUT VALSTIJA.

**Ansonia.**

Bujanauskas S. — L. P. Kliubo.
Bukaveckas Kun. V. — Šv. Antano parap.
Čeplinskas T. — Šv.Kazimiero draug.
Diliuvienė A. — Šv. Onos draug.
Marčiulionis Juozas — S. L. A. 66 kp.
Ramanauskas Liud. — Šv. Antano parap.
Sauklys V. — Šv. Antano draug.
Savickienė Kon. — Šv. Antano parap.
Tareila Jonas — Šv. Kazimiero draug.
Ulevičius A. — Šv. Antano draug.
Žaunieraitis A. — L. P. Kliubo.

**Bridgeport.**

Ambraziunas K. — S. L. A. 51 kp.
Baltušytė Elz. — A. L. R. Mot. Sągos 18 kp.
Baranauskienė M. — Liet. Dukterų daug.
Buivydas Kazys — L. T. Sandaros 15 kp.
Dabravolskis Alek. — Šv. Jurgio draug.
Dainiuvienė M. Draug. po Globa P. Šv.
Daugėl. Kazim. — Šv. Jurgio parap.
Dulbis Juozas — Šv. Jurgio draug.
Gedminas K. — S. L. A. 51 kp.
Jasiulaits Jonas — L. T. Sandaros 15 kp.
Kavaliauskas Mat. — L. Vyčių 37 kp.
Kilipienė Konst. — Draug. po P. Šv.
Matuzaitė U. A. — S. L. P. Bl. 18 kp. ir L. D. S. 39 kp
Mileris Pranas — Amatninkų kp.
Pankauskas Kun. M. A. — Šv. Jurgio parap.
Ragickas J. — S .L. A. 51 kp.
Segevičius Juozas — Šv. Jurgio parap.
Šiaučiunas Jonas — Susiv. L. R. K. A. 9 kp.
Šiaučiunas Kaz. — T. M. D. 39 kp.
Smilginis J. — Šv. Kazimiero draug.
Žilinskas Antanas — L. T. Sandaros 15 kp.

**Bristol.**

Zigmantas S. — L. N. Ll.: mass-mitingas.

**Hartford.**

Ambotas Kun. J. — Šv. Trejybės par.
Aaukštakalis Mot — Šv. Jono Evang. draug.
Dzikas V. — L. D. S. 6 kp. ir P. B. Šv. Juoz.
Gelaziutė Paulina — Šv. Elžbietos draug.
Gruštas J. — Šv. Ttejybės parap.
Gudaitis J. — T. M. D. 66 kp.
Klimas A. — A. L. T. Sandaros 46 kp.
Mačinskas J. — Šv. Trejybės par.
Mašiokiutė E. — L. Vyčių 6 kp.
Pateckis An. — S. L. R. K. A. 89 kp.
Poteliunienė M. — A. L. R. K. M. S. 17 kp.
Šačiutė M. — S. L. A. 124 kp.
Tamošiunas Kons. — S. L. R. A. 89 kp.
Valavičiutė Elena — Šv. Elpbietos draug.
Valkevičius T. — S. L. A. 124 kp.

**Meriden.**

Kavaliauskas P. — D. L. K. Gedimino.
Kuncas P. — Šv Kazimiero draug.

**Naugatuck.**

Bekeris J. — Šv. Jurgio draug.
Buturla J. — Šv. Pranciškaus draug.
Inamaitis A. — Kunig. Vytauto draug.
Kudanavičia J — Šv. Pranciškaus draug.
Muleckis V. — Šv. Petro draug.
Norvaiša V .— Taut. Pašel.
Petraitis M. — Šv. Petro draug.
Pocius J. — P. Vaičaičio Teatr. darug.
Šunskis J. A. — Šv. Jurgio darug.
Tankumas J — Taut. Pašel,
Valčiulis K. — L. N. P. Kliubo.
Valas K. M. — Kunig. Vytauto draug.

**New Britain.**

Ambrazevičia J. — A. Žirgvaikis.
Gerdauskas J. J. — Lietuvių Uk. Kliubo.
Giliavičia V. — Šv. Kazimiero Pašel. Kliubo.
Grikis Kun. E. Šv. Andriejaus parap.
Kazlauskiutė J. — Šv. Onos draug.
Maksimavičius J. — C. Kom. skyr.
Malinauskas J. — Šv. Juozapo Paš. draug.
Matulevičius V. — S. L. R. K. P. B. 40 kp.
Mikalauskas A .— Lietuvių Uk. Kliubo.
Mikalauskas Jonas — S. L. A. IV apskr.
Neimanas M. Šv. Antano Paš. daraug.
Nevulis M. — Šv. Andriejaus parap.
Pasvenskas J. — Apšvietos draug.
Petrauskas A. — S. L. A. 34 kp.
Petruškevičius Jonas — Vytauto draug.
Pilipauskas P. — Šv. Kazimiero Pašel. draug.
Poškus — S. L. R. K. P. B. 40 kp.
RadžiunasS. — Šv. Jurgio draug.
Salaveičiukas B. — Šv. Antano Paš. draug.
Šimoliunas J. — S. L. R. K. A. 109 kp.
Skritulskas J. — S. L. A. 34 kp.
Staskeliunas P. — Šv. Jurgio daug.
Tamošaitienė O. — Šv. Onos draug.
Valukonis M. — Apšvietos draug.
Ždaniškiutė Z. — L. Sunų ri Dukt. darug.

**New Haven.**

BarasasJ. — Šv. Kazimiero darug.
Benevičia M. — Šv. Pranciškaus draug.
Diržis A. — L. D. S. 28 kp.
Dzikas M. — T. F. 58 skyr.
Juškauskienė O. — Gyv. Ražančiaus draug.
Karkauskas Kun. V. — Šv. Kazimiero par.
Kazlauskas J. — S. L. R. K. A. 116 kp.
Laurinaitienė M. — Šv. Onos draug.
Mačiulaitis J. S. L. R. K. A. 116 kp.
Makarevičia K. — L. Nepr. Keis. Kl.
Maliauskis Kun. Dr. A. — Šv. Kazimiero par.
Najaitė A. — S .L. R. K. Sągos 33 kp.
Norbutaitis J. — L. Nepr. Keis. Kl.
Norkunas B. Šv. Kazimiero draug.
Paukščutė M. — Šv. Kazimiero Par. Choro.
Polskis J. — S. L. A. 142 kp.
Šidlauskas Kaz. — Šv. Kazimiero par.
Šukienė M. — Šv. Onos darug.
Vaitkevičius J. — S. L. A. 142 kp.
Vokietaitis M. — T. M. D. 14 kp.
Zavorskas V. — Šv. Pranciškaus draug.
Zdažinskas A. — A. L. T S. 10 kp.

**Paquonock.**

Juškevičius T. S. — Šv. Kazimiero draug.

**So. Manchester.**

Alubickas A. — S. L. R. K .A. 164 kp.; L. Vyčių 21 kp.
Ambrazas P. — S. L. R. K. A. 164 kp.; L. Vyčių 21 kp.

**Tariffville, Conn.**

Kuprukas F.— Šv. A.; S.L.A. 268 k.; S.L.R.K.A. 192 k.
Leinavičius F.— Šv. A., S.L.A. 268 k., S.L.R.K.A. 192 k.
Mickevičius V.— Šv. A., S.L.A. 268 k., S.L.R.K.A. 192 k.

**Union City.**

Bukšnienė A. — Liet. Dukterų draug.
Petrauskas J. — Lid. Šelp. Kp.
Valčiulienė O. — Liet. Dukterų draug.

**Waterbury.**

Aidukonis J. — Dr. Sarg.
Andriunas E. — T. M. D. 5 kp.
Ažunakis F. S. L. A. 11 kp.
Bagočius F. — L. Laisvamanių 4 kp.
Balsis J. — L. S. draug.
Baranauskienė E. — Šv. Mar. draug.
Baranauskas A. — Šv. Juozapo par.
Beinariutė P. — Gyv. Ražančiaus draug.
Bendleriutė O. — Mot. draug.
Bernotas J. — Šv. Juozapo draug.
Blažaitis K. Tėv. Seb.
Brazauskas M. — S. L. A. 11 kp.
Bružas J. Aušra.
Bružauskas P. — Liet. Jaun. draug.
Budzius P. — Šv. Jurgio draug.
Buškus — L. N. Pol. K.l.
Černauskiutė O. — L. Vyčių 7 kp.
Cibulsis S. Šv. Juozapo draug.
Dapšis F. — Liet. Jaun. draug.
Garonskas B. — L. Vyčių 7 kp.
Jenuliunas J. — Liet. Sunų darug.
Jurevičius A. — L. N.Pol. Kl.
Karosas M. — S. L. A. 11 kp.
Kasiunas L. G. — A. L. T. 11 kp.
Kevalas P. — L. Bralių draug.
Kulikauskas S. — P. Blaiv. 1 kp.
Kuncevičiutė B. — Gyv. Ražančiaus draug.
Laskevičius J. — L. S. draug.
Lavanauskaitė O. — L. R. K. Šv. Agotos darug.
Lokis J. — Algirdo draug.
Lukauskas J. — L. Dr. Varpas.
Marcinkevičius J. — A. L. T. 11 kp.
Maurutis An. — Sald. Jezaus Vardo draug.
Matas T. — Liet. Uk. Kliubo.
Narštaieė P. — Ap. Maldos draug.
Osteika A. — T. M. D. 5 kp.
Petrauskaitė A. — T. Fondo 40 skyr.
Povilelka A. S. L. A. 11 kp.
Ramanauskas J. — Šv. Jono Krikšt. draug.
Ramanauskas J. — T. M. D. 5 kp.
Rašmantas K. Šv. Juozapo darug.
Rimkevičius J. T. M. D. 5 kp.
Romanauskas K. — Šv. Stan. draug.
Rutelionienė B. — Šv. Onos draug.
Sakalauskas A. — Šv. Juozapo parp.
Šelmis V. — Vilijos Choro.
Senkus S. — Liet. Sunų darug.
Skridla P. — Šv. Juozapo parap.
Šopis F. — Šv. Stan. draug.
Stalionaitė O. — T. Fondo 40 skyr.
Steinis M. — Vilijos Choro.
Steponavičia P. — Šv. Juozapo draug.
Tautoraitis B. — Šv. Jurgio draug.
Urbštonaitis J. — L. R. K. D. ir Aido.
Vaitkevičius L. — Algirdo draug.
Valantiejus J. Blaiv. Cen.
Valantiejus Kun. J. — Šv. Juozapo parp.
Vasiliauskas V. — L. D. .S 5 kp.
Vičas D. — L. D. S. 5 kp.
Vilkaičiutė O. — L. Lr. Varpas.
Vilkauskas V. — Blaiv. Cen.
Zailskienė M. — A. L. R. K. Mot. Sągos 25 kp.
Želvis M. — S. L. R. K. A. 11 kp.
Žemantauskas J. — Liet. Uk. Kliubo.
Žičkus M. — Liet. Jaun. draug.
Zongailytė A. — Šv. Jezaus dr. 2 skyr.

(Toliaus bus)

---

### DELEI LIETUVIŲ-LATVIŲ Respublikos.

(Tąsa nuo 4-to pusl.)

teises atgauti laiko esant aneksija (svetimo turto troškimu ir grobimu), prisispyrę kvočia Lietuvių-Latvių respublikos pionierius, sakydami: "Gerai! Leiskime, kad po didėsės Europos karės tautų kongresas sutiks įsteigti pageidautąją respubliką, ar toji respublika turės gana pajiegų išsilaikyti?" Atsakant šitam klausiman galima butų pasitenkinti jau tuo, kad yra jau buvusi musų Lietuvos didžioji kunigaikštija, kuri neužginamai turėjo ne tik namie didelę pajiegą, bet ir Europai suteikė nemaža gerumų ar tai atremdama Totorių apipuolimą, ar tai parblokšdama kryžeivių Zokoną; tačiaus čia pridėsime bent keletą apčiupių argumentų, kad tuo nuodugniaus atėmus abejojimus ir sustiprinus šiaudadušius.

Sunkus šiądien tautų likimas, kurios neturi vandenynų. Lietuvių gi ir Latvių šalis ne tiktai prisišlieja prie Baltijos jurės, bet ir viduje yra išvagota nemenkų upių, kaip Nemunas, Venta, Dauguva su jų šakomis, mažesnėmis upėmis. Savo žemės pajuriuose turime kelis labai gerus uostus: Karaliaučių ir Klaipėdą—Lietuvoje, o Liepojų, Ventpylę ir Rygą — Latvijoje. Be upių dar daug yra po visą šalį išsimėčiusių ežerų, tai mažesnių, tai didesnių. Tad vandens mums netruksta ir jei tik mokėsime, tai sunaudodami vandens pajiegą, galėsime įgyti elektrybės tokią galybę, kad ne tik nuo žiburių tviskės miestai ir kaimai, bet sukamos bus fabrikų mašinos, o gatvekariai (tramvajai) vežios iš kaimų į miestus ir važtas. Negana to, su elektrybės pagelba tirštinsime oro nitrogeną azotą) ir nitratus sunaudosime trąšoms dirbti, taip kad prigimties trąšomis įtręštos dirvos galės pasidaryti bent du ar tris syk vaisingesnėmis, negu jos buvo iki šiam laikui. Tik laisvės ir mokslo reikia!

Geoliogai gali mums papasakoti, kad ir žemės sudėtis musų visoje šalyje yra vienoki, o nuo to ne tik pats budas bei gabumai taip Lietuvių kaip ir Latvių pareina, bet ir tie prigimties turtai, kuriais mums naudotis tenka. Na gi sakysite: ar musų šalis turi kokių prigimties turtų? Ar tai ne kokia nauja svajonė? Pasižvalgykime aplinkui. Kam nežinomas yra gintaras? Juk jis nuo Karaliaučiaus iki beveik Palangai tai juros yra išplaujamos pakrantėmis, tai musų jurininkų rankomis bageriuojamas ir išgraibomas. Ne dykai Vokiečių vyriausybė dėjo į tą pramonę 10 miljonų markių. Palangoje tik nedidutės dirbtuvėlės yra Žydų rankose; kodėl patįs Lietuviai nesinaudoja savo turtais? O gi kaip garbindami Perkuną męs leidome, kad svetimi jo vieką—elektrybę—pasikinkytų, taip męs ir gintarą pavedę esame kitiems, nesą mat patįs neturime—mokslo ir drąsos!—O molio ar truksta musų žemei? Netruksta molio, tik neturime žmonių, kurie puedžiautų, arba aliuminijumą iš jo išgauti mokėtų. Nors nelabai daug, bet rasime ir durpių. O kas iš musų chemikų yra mėginęs jas distiliuoti ir išgauti brangintinų dervinių produktų? Durpes deginti negali buti leista pirma, negu iš jų esti ištrauktas parafinas, petroliatumas ir kitos brangintinos chemiškos išdavos. Buvo pas mus milžiniškos girios; veisėsi jose vilkai, meškos, briedžiai, makliai, taurai ir kiti žvėrįs, šiaip—Žydai supirkę leisdavo sielius Nemunu į Vokietiją. Ar męs susipratome dirbti popierą, ar statėme tartokus, ar dirbome visokią medžiagą namams statyti, baldams dirbti ir t.t.? Buvome žiopliais ir akįs prašvis, kada Vokiečiai bus visą tą turtą iškraustę į Berliną... Vos ką-tik vok. valdžios išleista knyga "Das Land Ober Ost" daugiau negu pateisina mano nugąstavimus... Netruksta nei cemento, ir tik bene pastarais metais tesusipratome juo naudotiesi. Iš smilčių juk galima gi butų stiklas dirb-

ti, bet ar atėjo tai kam nors į seilę? O ar kas žino, ar druskos pas mus nėra? Jeigu yra surų šaltinių Birštone ir Druskininkuose, turi buti ir druskos. Naja, turime šaltinių! Ar męs susipratome juose gydomų maudynių kaip sierinių Pasvalyje) taip įtaisyti, kaip tai daroma esti tokiais atvėjais Amerikoje, ar Austrijoje? Ar mokame ben Palangoje ir kitur pajuriuose patraukti žmones kaip kūrdyną, kad meštų mums pelną svetimi, naudodamiesi musų prigimties turtais? Man net gėda dėl musų taip nelemto apsileidimo. Be abejonės Žemaičiuose yra geležies, yra gipso: tačiaus tie dalykai rupės gal svetimiems, o mes prigimties turtuose besivoliodami skurdžiais esame ir tekini svetur bėgame lobių meškeriotis....

Musų šalis yra žemės ir ukio, pienininkavimo, gyvulių auginimo šalis. Javų prekyba mes nesumojome užsiimti, palikdami tą pelningą amatą kitiems. Linai pas mus dera; tačiaus savo fabrikų linams verpti ir austi mes neįsitaisome. — Kartais mums koją pakišdavo ir musų didžponiai, kaip Liubeckis, Grabovskis ir kiti, — o per Žydus pardavinėjome į Angliją, iš kur jau atgal audeklus pirkome.... Ėjo svetur ir sėmenys, nėsa patys nesugebėjome sunkti iš jų aliejų, svetur labai branginamą, o sėlenas nepavartojome kaipo maistą gyvulaims. Odų dirbimas pas mus buvo svetimtaučių rankose, taip pat fabrikų avalynei ar čiabatams siuti mes neįsitaisėme, o traukėme iš Varšavos arba net Amerikos, — nors odų pas mus trukumo niekuomet nebuvo, o Šiauliuose, Vilniuje ir Smurgonyse ⅜ dalys visos Rusijos produkcijos pagaminamos buvo. Ir alkoholį iš musų bulvių tik svetimi temokėjo daryti, o kad tatai tiesa, parodo ir tai, jog caro valdžia mokėjo Lietuvoje padaryti bent ⅛ dalį visos produkcijos alkoholio išdirbamo Rusijoje. O kur cukraus dirbimas iš burokų kur musų bitys, kur žuvys, kur sodnai? Ak, reikta liautis šnekėjus! Kiekviename žingsnyje aiškus yra musų nerangumas, žioplumas, nemokslumas. Bijomėsi šiandien, kad kas musų "buržujais" nepavadintų, ir todėl bevelijame skursti, kitiems vergauti, ir "proletarais" pasilikti; mat vargšai ras atlyginimą ten augštai — danguose! O neatmename priežodžio, kad — kvailą ir bažnyčioje muša! Ar ne geriaus butų, jeigu butumeme "gudrus kaip žalčiai", tai gal didesne dome, didesne meile ir į savo žemelę pažvelgtume. Nereikia pamiršti, kad Latviai yra geri jurininkai; turi savo jurininkų draugijų ir apie 500 prekybos valčių ir laivų. Ilgainiui rasi nuo jų ir mes juriauti išmokti įsigeistumėme, o ir tuojau po karės nereikėtų svetimų laivų mėtų pardaviniams gabenti už jurių-marių. — Buvome jau pradėję valsčių ir apskryčių kasas steigti, mėginome ir su bankais pirmus ledus laužti, o ypatingai garbė tiems, kurie sumanė įsteigt "Vilijos" bendrovę ir "Žagrės" draugiją, ir kitas tolygias įstaigas, kurios aiškiai rodo, kad galime ir mes šį bei tą, jeigu tik panorime.

Tad neaimanuokime dėl savo šalies prigimties lobių! Jie tik laukia darbščios ir išmaningos rankos! Naudos pas mus bus, jeigu neužsikrėsime šiais laikais tinginiavimo liga, svajonių ir viso svieto lyginimo liga, o rupinsimės tuo, ką mes atsiekti galime. Ar mums gabumų trukšta? Vai, vyrai ir moterys! Meskime abejonę šalyn! Tauta kuri pagamino Koperniką, Kantą, kuri Lenkų tautai suteikė garbingiausių politikos, dailės mokslo vyrų; kurios sunųs Rusams tiesė geležinkelius, statė tiltus, kalnų kasyklose vadovavo, o ir šiaip garsių poėtų suteikė (kaip J. Baltrušaitis); kuri galiaus net Vokiečiams išaugino kiltų pastorių, mokytojų, poėtų ir t. t.; — tokia tauta, sykį laisvės ir neprigulmybės susilaukusi turės pakankamai ir daktarų su aptiekininkais, advokatų (įsigilinusių į Lietuviškąjį Statutą), ir mokytojų, ir girininkų ir chemikų, ir knygvedžių, ir pirklių su pramoninininkais, ir administratorių, ir geležinkelininkų su telegrafininkais... Jeigu ko nepriteks čia vietoje, tai parvažiavę musų broliai ir sesers iš Amerikos spragą užtaisys. Jeigu Lietuviai mokėjo sudaryti ir išlaikyti tokią centralinę draugiją, kuri milžinišką darbą atliko šituo bėdos, vargo ir iširimo metu, tai kas norės abejoti, bau mums pritrukti galėtų inteligentijos, įsisteigus Lietuvių-Latvių respubliką, kurioje didžiausioji atyda bus atkreipta į mokyklas — žemasias ir augštasias — ir kurioje mokytojai užimti turės bene pirmutinę ir garbingiausiąją vietą tarpe šalies ukėsų-piliečių! Tik pabuskime ir aplinkui apsižvalgykime pamatykime, kad Lietuviais esame pirmiausia; kad po tiek metašimčių vergavimo pridera sykį tapti žmonėmis, o ne kitų pastumdėliais amžinai pasilikti; kad savo reikalus patenkinę, paspėsime griebtis ir platesnių, visapasaulinių problemų rišti. Pasaulis pastebi ir pamyli tik dvasios galiunus, didžius turtų gamintojus, kilnius moralybės ir mokslo nešėjus, o biaurisi patvirkusiais išnaudotojais, ar kitų vergais, ir smerkia ekspropriatorius ar kitokio budo ardytojus, niekšus ir šalybaldas. Studijuokime savo tautos istoriją ir toji mus pamokins išvengti tų klaidų, kuriomis pasižymėjo musų proseneliai. Tarnavome seniaus Lenkams, Vokiečiams ir Rusams, o dabar neantsidėkime ant savo pečių naujos gadynės jungo, kurį suklaidintas musų jaunimas taip pradeda mėgti, o kuris vadinamas yra — Internacionalu! Kaip ans musų poetas šaukia: Per skausmus į garbę! taip aš tikrinu, kad išganingasai musų kelias eina: per savo tautos reikalų išmanymą, per nepriklausomybės įgijimą, per teisingumo dėsnių įgyvendinimą — į sužmonėjimą, į visų narių gerovę, į žmonijos brolybę! Tad ir tebunie musų visų obalsiu: demokratingoji Lietuvių-Latvių respublika!


Sevoros Gyduolės užlaiko seimynos sveikatą.

**Jusų Sveikata**

reikalauja švaraus užsilaikymo ir tvirto prisilaikymo hygienos taisyklių. Tokiu budu galima išsisaugoti nuo daugelio ligų, kurios it galingi priešai tykioja iš visų pusių. Buk prisirengęs! Užsilaikyk hygieniškai švariai. Atminkie, kad švarumas seka dievobaimingumą. Laikyk po ranka

**Severa's Antisepsol.**

Tatai yra puikus hygieniškas ir antiseptiškas plovimas, kurs kasdieną vartojamas burnos išplovimui arba gargaliavimui, nosies ir ausies įšmirkštimams; jis taipgi vartojamas plovimui skaudulių ir susižeidimų ir apmalšinimui odos nieztančių išbėrimų.

Kaštuoja 35c visur aptiekose.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA



**Amerikos Lietuvių Mokykla**

Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting pirklybos teisių, Suv. Valst. istorijos, abelnos istorijos, geografijos politikinės ekonomijos, pilietystės lailiarašystės.

Mokinimo valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų: vak. nuo 7:30 iki 9:30

3106 So. Halsted St., Chicago, Ill



**GRAŽYBĖ LIETUVIAMS!**

Kas norėtų tikrą, naturališką savo paveikslą padaryti iš mmažo į didelį, pračome kreipties prie manęs, nes aš padarysiu tikrą, naturališką švaizdą žmogaus veido už pigesnę kainą, negu kitur.

JUOZAS GUŽAUSKAS,
3137 W. Washington Blvd.
Tel. Monroe 1090 Chicago, Ill.



Telephone Yards 3834

**Dr. P. G. Wiegner**

Priėmimo valandos: nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 vakare

3325 S. Halsted St. Chicago, Ill.



**Prie išsinarinimo ir įsipjovimui**

Tuojau įtrink D-ro Richter'io

**PAIN-EXPELLER**

Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir letuvnikų numylėtas naminis budas

Tikras tiktai su pažymėta marke "IKARA"

35c. ir 65c. butelukas visose aptiekose arba stačiai nuo

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y



Phone Cicero 252

**DR. A. P. GURSKIS**

...DENTIST...

Hours: 9 A. M. to 9. P. M.
Except sunday

4847 W. 14-th St. Cicero, Ill.
Corner 49-th Ave.



Phone Canal 5395

**J. G. MEZLAISZKIS**

Generalis

Kontraktorius ir Namu Statėjas

2123 W. 23rd ST. CHICAGO



**Dr. K. Drangelis**
Dentistas

3261 So. Halsted Street
Phone Drover 5052
Chicago



**Ką Išrasti ? ?**

Tai yra lietuviška knygutė išleista, kurioje yra apie 400 išradimų, kurie gali buti reikalingi, likosi išduoti ant reikalavimo ir dėl naudos LIETUVIŲ IŠRADĖJŲ. Iš knygutės dasižinosite kokį pelną Išradimai atnešė ir dar gali atnešti. Jeigu manote apie Išradimus, tai rašyk šiandien Lietuviškai reikalaudamas knygutės kurie išsiųsine DYKAI.

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES Inc.
Broadway (LA) New York, N.Y



**EXTRA!**

Geriausias laikas pirkti farmą geros žemės, geroj apielinkėj.

Vienas turtuolis, turėdamas 12 farmų, ant kurių padarė turtą, dabar užsidėjo didelę pardavinyčią automobilių. Visas ukes nori parduoti, tai pasiskubinkite, o gerai pirksite. Rašykite į Naujo Laikraščio Rėdystę, įdėdami markę, o gausite vieną No. "Ukininko" ir teisingas informacijas. Atvažiuosit į patį vidurį miestelio, kur aplinkui geriausi javai auga.

M. WALENČIUS,
P. O. Box 96, Hart, Mich.



**Dr. P. Zilvitis**
LIETUVIS GYDYTOJAS, CHIRURGAS
Tel. Drover 7179 Aptiekos Tel. Drover 8443
3203 So. Halsted St., Chicago



**BUK ŠOFERIU.**

tą. Niekuomet nebuvo toks didelis Laikas yra gauti sau tinkamą vietą šoferių reikalavimas kaip dabar. Męs duosime užsiėmimą kiek vienam pabaigusiam kursus musų mokykloje. Mokinime pasinaudojame individiuėmis sistemomis — nuoseklus pažinimas ir praktika važinėjime automobiliais visokių rušių. Prityrę mašinistai pamokis tamistą ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Musų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kitų prietaisų. Užtikriname tamistai kad tuojaus gausi leidimą. Dieniniai ir vakariniai kursai. Visas kursas $25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Bld. (Inc.)


**RAŽIUNO PAVEIKSLAI.**

Račiuno Nauji Judanti paveikslai iš Rusijos, Turkijos, Vokietijos karės frontų; taipgi Rusijos Revoliucijos ir Illiustruotos Dainos atsibus šiose vietose:

Nedėlioj po pietų 3 val., vakare 8 val. Geg. 26 d. Bažnytinėje salėje 815 Park Ave., Racine, Wis.

Panedėlio vakare geg. 27d. Jono Bauk solėje 719 1st Ave., Milwaukee, Wis.

Utarninko ir Seredos vak. Geg. 28—29 dd. Bažnytinėje Salėje Sheboygan, Wis.

Ketvergo vakare, Birželio-June 6 d. Mendelssohn Salėje No. Main St., Rockford, Ill.


**Didele Lietuviška Krautuve.**

Užlaikau laikrodžių, žiedus, branzalietus, ir kitus auksinjus daiktus, ir visas Lietuviškas knygas, kaip dvasiškas taip ir svietiškas. Taipgi yra didelis pasirinkimas gramafonų ir rekordų. Čia paminėsiu tik kelis:

Columbia Grafonola geriausiai parodyta ant paveikslelio yra jėriausi prekėje Columbios Žėdbtų instrumentų. Turi aiškų ir skaistų balsą ir grajina 10 ir 12 colinius recordus.

**KAINA $18.00**

Neturi nusiminti, idant ne gali išgirsti balso garsiausių svieto artistų, kadangi jie ne atsilanko jusų gyvenimo vietoje. Nusipirk jįtą Grafanolą iš kurio gali išgirsti visų artistų balsus koki; tik nori ir kada nori. Grajina 10 ir 12 colinius rekordus.

**Kaina $45.00**

Columbia Grafonola, tokia, kaip ant paveikslo, yra antra pigiausia prekėje. Kaina

**$30.00**

Rekordų yra visokių įvairiausių lietuviškų, ruskų, lenkiškų, angliškų ir t: t: Kaina po 75c. Kiekvienam pareikalavus pasiunčiu katalioga veltui:

E 2356 Lietuva Tėvynė Musų ir Tykiai Nemunėlis tėka.
E 2358 Darbininkų Marselietė ir Sukelkime kovą.
E 1169 Eina garsas nuo rubežiaus ir Siuntė mane motinėlė
3350 Naujoji Gadynė. Dainus.
3624 Kur Upelis Teka. Sienapjutė.
3625 Sudiev Lietuva. Miškas Ūžia.
3626 Lelijos Žiedas. Ant Šešupės Kranto.

*Nauji Rekordai*

E 3796 Eisiu Mamai pasakysiu ir Bernuželi nesvoliok:
E 3799 Vilniaus Polka ir Tamsioji Naktis, valsas.
E 3796 Kur Vėjau Pučia ir Esu Garsingas Vyras.
E 3796 Jau kad aš Augau ir jią Nedėlėlę

Norint pinigus galit prisiųst iškalno, arba užmokėti tavorą prijmant.

**J. F. BUDRIK**

3343 So. Halsted Street Chicago, Ill.


**LIETUVI!**

ATMINK SAVO VARGSTANČIUS TEVUS, BROLIUS IR SESERIS LIETUVOJE. JIE TEN KENČIA BADĄ-ŠALČIUS, O TU ČIA ESI APSIVILKĘS IR SOTUS. Aukauk jiems per Centralį Komitetą, kuris greičiausiai pasiunčia pinigus į Lietuvą, ir įsirašyk į nuolatinių Lietuvos Šelpėjų skaičių.

*Iškirpk šį Kuponą ir įrašęs kas reikia siųsk su savo Auka į Komitetą šiuo adresu:*

*THE LITHUANIAN CENTRAL COMMITTEE*
*200 Fifth Ave. New York City : : : : : :*

*Siunčiu $_____ aukų nukentėjusiems nuo karės. Prie to prisižadu kas mėnuo aukauti per Centralį Komitetą po $ _____, pakol tik bus reikalas šelpti musų viengenčius Tėvynėje.*

Parašas _____
ir _____
Adresas _____

PRISIDĖKITE PRIE ĮSTEIGIMO NAUJO TAUTIŠKO DIENRAŠČIO CHICAGOJE. ŠĖRAS TIK $10.00. ŠĖRAS GALITE PIRKTI SULYG SAVO IGALĖS—VIENĄ, ARBA DEŠIMTS—NELAUKITE.


Telefonas ARMITAGE 984

**DR. A. J. KARALIUS**

Gydo Visokias Ligas.
Ypatingai Užsisenėjusias ir Lytiškas.

2121 N. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.


**Reikalavimai.**

Reikalinga medgaitė arba vaikas, prižiūrėjimui ofso. Prityrimas nereikalingas. Gera vieta.
Atsišaukite prie,
M. J. Kiras,
3331 S. Halsted St.

Reikalingas tuojaus — vaikinas turintis praktikos prie aptiekos darbo. Atsišaukti tuojaus adresu: 3600 So. Halsted st.; Telefonas: Yards 155.

**NOTICE.**

State of Illinois
County of Cook. S. S.

Public notice is hereby given that a special Meeting of the Lithuanian Publishing Co., a corporation duly organized and existing under and by virtue of the laws of the State of Illinois, will be held at the office of the Company, No. 3[illegible] West 33rd St., in the City of Chicago, Illinois, on the 21-st day of June, 1918, at the hour of Eight o'clock p. m., for the object and purpose of considering and voting upon the question and proposition to increase the Capital Stock of said Corporation to $40,000 or such other sum as may be determined upon at said meeting and for the transaction of such other business as may come before the meeting.

Dated, Chicago, Illinois, 16-th Day of May, A. D. 1918.

Joseph J. Bačiunas
John P. Pajauskas
C. Kasputis
K. Drangelis

Majority of the Board of Directors of the Lithuanian Publishing Co.

**PAVOJINGI SIGNALAI.**

Ar tu esi taip nuvargęs keliantis ryte, kaip po dienos darbui? Ar tu jautiesi piktu ir neramiu. Ar tu kenti nuo nemigos, nužudymo alkio ir energijos, stokos žingeidumo ir didėjančio nusidėvėjimo? Niekas negali nepaisyt šitų pavojingų signalų, kurie esti gamtos pasiunčiami. Tu tuojaus privalai atlikt šį darbą, tai yra — išvalyt vidurius ir atitaisyt virškinimo systemos normales funkcijas.

Trinerio Amerikoniškojo Kartaus vyno Eliksiras yra vaistas, kuris greitai grąžina normalį stovį. Tai yra atsakančiausis ir labai gardus gert vaistas, kuris labjausiai dabar, gegužio ir birželio mėnesiuose yra geriausis visokių vidurių bėdų sutvarkintojas. Aptiekose $1.10. —

Trinerio Linimentas yra puikus nuo reumatizmo, neuralgijos, strėnų skaudėjimo, išsinarinimų, sutinimų ir t.t. Aptiekose 35 ir 65c., per krasą 45c. ir 75c.

Joseph Triner Company, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Apgarsin.)

**Pajieškojimai.**

Pajieškau savo draugo Andriejaus Karpavičiaus. Męs sykiu atvažiavome į Ameriką 1912 metuose. Jisai pasiliko New Yorke, o aš atvažiavau į Grand Rapids, Mich. Jau apie 4 metai apie jį nieko nežinau. Jisai pats, ar kas apie jį žino, meldžiu pranešti šiuo adresu:

Juozapas Matulaitis,
563—11th St., Grand Rapids, Mich.

Pajieškau savo brolių Jurgio ir Miko Diraičių, Gražiskių parap., Vilkaviškio pav., Suvalkų gub.

Jie patįs, ar kas juos žino atsišaukti adresu:

Pijus Diraitis
Box 311
Birchwood, Wis.

Aš Jurgis Navikauskas išvažiuoju kariumenėn Gegužio 2 d. ir nežinau, kur randasi mano brolis Antanas ir kiti draugai. Aš palikau savo daiktus pas brolį Antaną Navickį po šituom adresu:

Antanas Zekonis,
16 Harrison Ave.,
Aurora, Ill.

Su pagarba, Jurgis Navikauskas.

Pajieškoma lietuvių vardu Bendrat arba Bendraitis, taipgi Kornhubų, Jeigu toki atsirastų, tai meldžiama atsišaukti į "Lietuvos Ddministraciją", paduodant sykiu žinią, iš kokios vietos Lietuvoje paeina.

Pajieškau savo brolių, Saimonų. Antanas gyveno Chicagoje, o Juozapas New Yorke. Paeina iš Kauno gub., Panevėžio pavieto, Vabaluikų pačto, Kurklių sodžiaus.

Jie patįs arba kas žino apie juos, meldžiu atsišaukti šiu adresu:

Frank Saimonas,
510 W. 7th St., Cincinnati, Ohio

Parapija Šv. Kazimiero Kansas City, Kansas, gerame padėjime stovi reikalauja lietuviško kunigo. Atsišaukite adresu:

L. Nievierdauskis,
812 Ridge Ave, Kansas City, Kan.

**REIKALINGAS GERAS ZEceris spaudos darbų statymui. Taipgi reikalingas AGENTAS ir geras VAIKAS, kuris norėtų išmokti spaustuvės darbą.**

**LIETUVA, 814 W. 33rd St.**

"VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE

Tai yra puiki apysaka, kurioje aprašoma ivairios kariškos mašinos. Aprašoma, kaip vagilai po vandeniu gyvena ir turi tenai išsidirbę tkrus palocius, kuriuose jie nuo laivų išplėštus daiktus sukrauja, *KAINA TIK DOLIARIS.*


# Kada Žmogui Akys Prašvinta

Tada jam akįs prašvinta, kada jis mato pirm savęs šviesą, šviesą, kurią jisai yra matęs Lietuvoje, kur saulės spinduliai šviečia jam pirmyn, bet čia atvažiavo į svetimą kraštą ir papuolė į dumus ir į fabrikinį jungą, kur jis dirba po boso ranka, bet jis tada tiek težinojo. Bet dabar žmogau žinai jau daugiau ir žiurėk pirmyn, nesiduok kitam tave valdyt, buk pats savo bosu, traukis iš tų dumų, eik į lauką iš to didelio miesto kur tavo prasimaitinimas kaštuoja neapsakomai.

## Ateik kur saulė šviečia visiems lygiai

Čia kur žmogus yra liuosas nuo bosų ir dirba pats sau ant savo ukės, nes tai jo locna, ir prasčiausiuose laikuose jisai bado nekenčia, nes jisai savo užsiaugina ir gražiausiai-skaniausiai pavalgo. O jis tau tik tada į miestą atsiunčia kada jo pilvas yra pilnas, ir tada tai TU turi mokėti jam neišpasakytą kainą.

## Atvažiuok į Phelps, Wisconsin

Čia rasi žmogų kur gyvena su žmonėmis neskiriant—biednas ar bagotas—jisai pagelbės visiems, jisai jau ne vieną lietuvį yra pagelbėjęs, bet dešimčiais jų. Dabar yra laikas žmogau ir tau veikti, nes dar pripirkome 10,000 akrų prie gražaus PHELPS miestelio, kur žemė labai derlinga prie upelių ir ežerų, keliai gražiai ištaisyti, mokyklos netoli ir prie geros transportacijos, ir dar turime 20,000 akrų aplink ten, tai iš 30,000 akrų žmogus gali išsirinkt žemės kokios tiktai nori, kainuojančios nuo $10.00 iki $25.00 už akrą, ir norėdami žmogui pagelbėti duodame žemę ant lengvų išmokėjimų.

MES NEGALIM PRIVERST JUS, kad jųs tikėtumėt mums per laikraščius, bet atvažiuok ir persitikrink del savęs, o pamatysite, kad tai yra viskas teisybė, ką mes garsiname. Jeigu jųs to negalite padaryt, rašykite šiandien reikalaudami paaiškinimų, o mes širdingai jums suteiksime. Adresuokite.

# Sanborn Land Co.

## Phelps, Wisconsin

A. J. BACHUNAS, Kolionijos Direktorius

**Lietuvos Atstatymo Bendrove** Kviečia prisidėti prie jos su Šėrais: vieno Šero kaina 10 dolerių. Vienai ypatai parduodama 5 šerai ir daugiau. 1917 m. jau išmokejome 4 nuošimčius dividendo. Norintiems pirkti Rusiškus Rublius parduodame juos ant vieno punkto pigiau, negu bile koks Bankas Amerikoje ir negu skelbiamas yra laikraščiuose rublių kursas. Užsakymus siųskite ir reikalaukite informacijų šiuo adresu:

**LITHUANIAN DEVELOPEMENT CORPORATION, 320 Fifth Ave., New York, N. Y.**

## Polemika.

BEREIKALINGAS KABINĖJIMASI.

"Draugo" numeryj 103-me tilas "Dr-go Skaitytojas" daro keleto užmetinėjimų rengėjams buvusios Lietuvių parodos, įvykusios Seventh Regiment Armory Chicagoje, iš priežasties Trečiosios Laisvės Paskolos.

Jisai užmetinėja Parodos rengėjams, kodėl esą minėtame apvaikščiojime kalbą laikė p. B. K. Balutis, tautiškojo laikraščio "Lietuvos" redaktorius, o iš katalikų pusės nebuvo kito kalbėtojo apart kun. Alex. Skripkos (neva kun. Skrypkos butų negana, o reikėtų dar geresnio, kurio ir nesurastum).

Kas įdomiausia, tai tas, kad "Draugo" redakcija prie to, kaip išrodo inspiruoto, straipsnio, deda prierašą, kuriame ji sako štai ką: kad Draugo" redakcija ištikrųjų buvusi ignoruota, nes su ja visai nesitarta [Nesitarta nei su "Lietuvos" redakcija, kaipo su tokia. "Lietuva",] o iš to, matai, gali išvesti, kad katalikus "ignoruoja."

Aš buvusis arčiau šitų dalykų, noriu paaiškinti ir parodyti, kaip "žydas pats muša ir pats paskui rėkia." Nes taip atsitiko ir su šiuo apvaikščiojimu.

"Draugo" Redakcijai laiškas ir jos atsakymas išrodo, kaip amerikonai sako, "frame-up" — sutaisyta tyčiai iškalno.

"Draugo" redakcija nuo pirmo susirinkimo pradėjo daug neteisybių skelbti. Pavyzdžiui, kad tarpe rengėjų buvo dauguma saliunčikų, nors iš 20 susirinkusių ypatų buvo tik vienas saliuninkas. Kaslink gi kalbėtojų ir "Draugo" prikaišiojimų, tai dalykas buvo toks.

Susirinkime visų apielinkių komisijų bei to apvaikščiojimo rengėjų buvo nutarta, kad apvaikščiojime butų du lietuviai kalbėtojai — vienas nuo tautininkų, o kitas nuo klerikalų, ar katalikų — kaip ten jų nepavadinus. Susirinkime net ir kalbėtojus nužiurėta, jeigu juos butų galima gauti. Susirinkimas išsireiškė, kad nuo tautininkų butų geistina gauti kalbėtoju adv. B. K. Balutį, gi nuo kitos sriovės — p. Račkų.

Susižinojimui su kalbėtojais tapo paskirta p. A. Kareiva, kuriam pavesta kreiptis prie "Draugo" kaslink p. Račkaus. Antrytojaus pranešta, kad busiąs Vyčių apskričio susirinkimas ir ten bus kalbama apie kalbėtojo pastatymą, p. Baltutis, "Draugo" manadžierius, žadėjo komitetui pranešti apie tai, kokis kalbėtojas bus pastatytas. Beveik visa savaitė laiko perėjo ir galų gale sužinojome, kad p. Račkus nebusiąs, — na, o kito kalbėtojo nei "Draugas" nei Vyčių apskritys nepristatė. Bet nežiurint to, rengėjai visgi gavo kun. Alex. Skripką, pagarbos vertą vyrą, labai daug pasidarbavusį laike bondsų pardavinėjimo, kuris ir pasakė gražią prakalbą.

Akyvaizdoje to viso, ko gi čia "Draugas" sielojasi? Ar jis mano, kad tiktai jis vienas yra patentuotas katalikas, galintis katalikus reprezentuotų, o niekas kitas, kad ir didžios pagarbos vertas kun. Skripka, jų atstovauti jau negali?

Bet iš "Draugo" prikaičiojimų taip išrodo. Nuo tokų pigių kandžiojimų tai jau net bjauru darosi, nes tokią smulkią "pynutsų" politiką šiais laikais tik saliunuose galima sutikti, ir tai ne visuose.

"Draugas" sako, kad su jais nesitarta. Pažiurėkim, kaip čia išeina. Kiek aš sužinojau, kuomet buvo renkamos įvairios komisijos kaslink Laisvės Paskolos bondsų, tai iš "Draugo" štabo buvo jau išrinkti net tris žmonės: kun. Kemėšis, p. Žaldokas ir p. P. Baltutis — visi buvo spaudos komisijos nariai. Jiems tie dalykai turėjo apeiti labiausiai, bet apgailėtina, kad jie niekados nepasirodydavo ant kitų komitetų susirinkimų nors jų, kaipo viešumo komisijos buvo pirmiausia pareiga tatai padaryti. Tai kam čia primėtinėti kitiems kaltes, kuomet patįs yra labiausiai kalti? Kaip išrodo, tai garbės baisiai pageidaujama, bet su darbu, tai nei kiek neprisidedama, o paskui dar kitus peikiama už tai, kad kiti veikė.

Kas nori tarp žmonių turėti rimtą vardą, tai reik ir pačiam rimtu buti, o tokias pigias politikeles lietuviai vadina silkine politika. Ir turi teisybę.

Vienas iš Komisijos.

## LNF. REIKALAI

LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS FONDO ATSKAITA.

Nou 13 d. Balandžio iki 7 d. Gegužio, 1918 m.

**Grand Rapids, Mich.**, P. Kluonio krikštynose (prisuntė L. Braškis) aukavo: L. Braškis — 2.00; P. Kluonis ir Kluonienė — po 1.50; P. Butkus, A. Abramaičiutė, M. Ruseckas, J. Banis, N. Koliečius, r L. Abromaitis — po 1.00; A. Bernotas, P. Jankauskas, M. žokienė — po 50c.; M. ir A. Abromavičiutė Po 25c.
Viso ..... 12.00

**Camp Devens, Ayer, Mass.** per P. Tiškuną, užmokėjo mėnesines mokestis kareiviai-lietuvai: Jos. Butnoris už Balandį ..... 1.00
S. Vasauskas, už Kovą ir Bal. 1.00
K. žibikas už Kovą ir Balandį 2.00
P. Tiškunas, už Balandį ..... 2.00

**Bridgeport, Conn.**, C. K-to Skyriaus, per K. Šaučiuną, 1.68 ir 1.81, sykiu ..... 3.49

**Brooklyn, N. Y.**: J. Šlikas —2.00 : K. Kairys — 5.00 ir F. Andruškevičius — 1.00, viso ..... 8.00

**Cleveland, Ohio, 14-ta SLA.** kuopa, per A. Baltrukonienę ..... 5.00

**Gary, Ind.**, per J. Kamandulį, aukavo: V. Mickevičius ir F. Sabalauskas po — 2.00; P. Ražukienė, T. Martinaitienė, J. Neverdauskienė, E. Pausškauskienė, A. Radisevičius, F. Jonaitis, J. Juraitis, K. Nugnienė, K. Gaidys, P. Tamulynas, J. Skrebulis, K. Grigonis K. Krasnauskas ir P. Tamišiunas — po 1.00; O. Purevičienė, A. Girdotas, A. Čulkauskas, E. Rutelionis, S. Audintas, A. Jasinskienė, J. Tribe po — 50c.; J. Kunickas — 25c.; viso ..... 21.85

**Belle Valley, Ohio**, per J. Martinkaus varduves, aukavo: P. Rapšys — 2.50; K. Lukošius — 1.50; V. Saldaunis,, M. Saldaunienė, J. Tulickis, K. Sakalauskas po — 1.00; J. Martinkus, J. Milmonas, O. Milmonienė, V. Vinckunas — po 50c. J. Šukštas ir J. Apanavičius — po 25c.; J. Kulokas — 20c.; V. Kisielius, S. Kazlauskas, K. Daugėlukas, O. Tulickienė ir A. Valancevičius — po 10c.; Nežinomas — 50c.; prisiuntė V. Saladaunis viso labo ..... 12.00

**Suvienytos Organizacijos"** Harrison ir Kearney, N. J., per V. P. Bingelį ..... 50.00

**So. Chicago, Ill. 74 SLA.** kuopa, mėnesinė mokestis, per P. Šimaitį ..... 3.60

**Wilkes Barre, Pa.**, 115 kuopa SLA. per J. G. Alenską, pelnas nuo T. Račiuno vakaro ..... 20.50

**Prisirašė prie "1.000 po 10.00"**:
L. Braškis, Grand Rapids, Mich. ..... 10.00
Pr. Grečaitis, Grand Rapids, Mich. ..... 10.00
J. M. Biliunas, Sioux City, Iowa ..... 10.00

Viso $173.45
Balandžio 13 d. buvo išdo $4.890.84
Viso labo ..... $4.890.28

Prie šitos atskaitos reikia pastebėti, kad prakilnieji musų viengenčiai, tarnaujantieji Dėdės Samo Armijoje, duoda v-siems Amerikos Lietuviams kuogražiausį pavyzdį rupinimosi savo Senosios Tėvynės Lietuvos likimu. Štai kareivis P. Tiškinas aukuoja Lietuvos Neprigulmybės Fondan po 2 dol. kas mėnuo, arba 24 dol. per metus. Kareiviai **J. Butnoris, S. Vasauskas ir K. žibikas** — visi iš Camp Devens, kas mėnuo aukauja po 1 dol., arba po 12 dol. per metus. Tai yra pulkus ir prakilnus pavyzdis: jie netik eina ten, kur juos, kaipo šios naujosios musų Tėvynės piliečius, pareigos šaukia, bet dar, kiek tik išgalėdami, aukomis remia Amerikos ir Europos Lietuvių kovą už Lietuvos ateitį. Taigi ar tas pavyzdis nepatrauks visų tų Lietuvių, kurie sakosi esą dideliais Tėvynės mylėtojais?

Liet. Nepr. Fondo Raštinė netrukus išsiuntinės visiems, kurie 1916 ir 1917 m. prisirašė prie "1,000 po $10.00", paraginimus užsimokėti už šiuos metus. Šiuomi prašoma skoling jų L. N. Fondo narių užsimokėti, nelaukiant paraginimų, nesa tuomi susičėdys darbas ir ekspensai.

Dabar daug daugiau, negu kada nors pirma, reikia pinigų darbams už Lietuvos laisvę. Reikia kuoveikiausiai pinigų atspausdinimui Lietuvių Memorialo anglų ir lietuvių kalbomis. Tam vienam darbui reiks bent poros tukstančių dolarių. reikia užlaikyti savi žmonės Washngtone, kad jie rupintųsi Lietuvių reikalais prie Amerikos valdžios. Pinigų reikia ir daugybei kitokių reikalų. Todėl meldžame tverti L. N. Fondo Skyrius ten, kur jų nėra. Meldžiame jau esančiuose skyriuose gyviau pasidarbuoti. Meldžiame rinkti aukas prie kiekvienos progos. Visų, kas turi paėmęs iš L. N. Fondo Raštinės knygutes ir įgaliojimus rinkti aukas, prašome kuoveikiausiai atsilyginti.

Prie "1,000 po $10.00" jau prisirašė arti 250 asmenų ir kuopų bei draugijų. **Dar butinai reikia 750.** Ar-gi Amerikoje nesiras tiek Lietuvių ir Lietuviškų organizacijų?

* * *

Aukautojams, prisiunčiantiems ne mažiau, kaip 5 dol., duodama tam tikri paliudijimai. Norintieji-gi markučių, duodame jas, tik reikia apie tai pranešti, prisiunčiant aukas.

P. Jurgeliutė,
Liet. Nepr. Fondo Sekretorė.
307 W. 30th St., New York, N. Y.

**AR TURI ESKOLININKĄ?**

Mes kolektuojame po visas dalis Suvienytų Valstijų senas ir neatgaunamas skolas, notas ir visokius beraštiškus skolų išlieskojimus nuo privatiškų ypatų, biznierių, kompanijų ir kitų, kurie nenori su jumi geruoju atsilyginti. Nepaisome kur ir kokiam mieste jus gyvenate, nei kur jusų skolininkai randasi. Mes galime jum skolą iškolektuoti ant nuošimčių visur, nes tam tikslui turime korespondentus, kolektorius ir advokatus prižiurinčius musų reikalus visose dalyse Suv. Valstijų ir Kanadoje.

DUODAM RODĄ IR PATARIMUS PER LAIŠKUS DYKAI

Norinti plačiau dasižinoti, kreipkites į musų vyriausį ofisą laiškais, įdėdami 3c. markę atsakymui sekančiu antrašu:

INTERSTATE LEGALSERVICE AGENCY
3114 S. HALSTED S. Dept. A CHICAGO, ILL.

KIEKVIENAS GALI BUTI FOTOGRAFU.

Ką tik išėjo iš spaudos knyga, pirmutinė tokia lietuvių kalboj, iš kurios galima lengvai išmokti fotografuoti ir daryti fotografijas. Prisiųskite $1.00 ir gausit tą knygą per pačtą.

Adresuokite:
NORTH END PHOTO CO.
376 Selkirk ave.,
Winnipeg, Man.

**Pranešimas!**

Duodame žinoti, kad šėrai LIBERTY LAND & INVESTMENT CO. pakįla, pabrangsta, nuo BIRŽELIO (June) PIRMOS DIENOS. Šėrai pakįla iki $12.50, arba $2.50 daugiau ant kiekvieno šėro.

Norintieji greitu laiku turėti pelną, tai dar turite progą pirkti šėrų už tą pačią kainą iki birželio (June) 1 d., o paskiau bus brangesni. Nepraleiskite progos.

Su pagarba,
**Liberty Land & Investment Co.**
3301 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes neesame bankeriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikinams padarome ant orderio naujus siutus ir overkotus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus ir overkotus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelines nuo $1.00 ir brangiaus.
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50; Skrynios ir valyzai.

**S. GORDON**
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 9 val. vakare.

**Universal State Bankas Auga**

Kovo 3, 1917, Depozitai buvo ..... $16,754.95
Sausio 1, 1918, Depozitai pasiekė ..... 468,661.63
Šiądien Depozitai jau yra ..... 524,373.63
O visas Banko turtas siekia ..... 812,607.45

Nė vienas Bankas teip trumpame laike nepasiekė teip didelės depozitų sumos kaip

**Universal State Bankas**

Tai yra garbė Lietuviams, kad jų pirmas valstijinis Bankas savo augimu pralenkė daugumą amerikoniškų Bankų pasiekdamas arti pusę milijono dolierių Depozitų su pirmu metu.

Todėl Lietuviai pasirupinkime kad su antru metu Jusų Bankas pasiektų pilną milijoną dol. Depozitų. Pasidėkite šiame Banke patys savo pinigus ir savo draugus paraginkite pasidėti, o netrukus šis Bankas taps milijoniniu Lietuvių Banku.

Už padėtus pinigus moka 3 procentą. Pinigai čia visuomet yra gatavi ant pareikalavimo.

Bankas yra atidarytas 3 vakarus savaitėje, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis, kuriais tai vakarais žmonės gali atlikti savo bankinius reikalus, netrukdant nuo darbo laiko.

**UNIVERSAL STATE BANK**
3252 SO. HALSTED ST. kamp. 33čios CHICAGO

**W.S.S.**
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

**Taupyk ir Paskolink Pinigus**

**Dėdei Samui**

Jam jie reikalingi Dabar! Jums jų reikės po Karei!

**Pirkite Karės Taupymo Ženklelius**

Suvienytų Valstijų Valdžios Paranka neša 4% Procentą

Jųs galite pradėti su

**Dvidešimts Penkiais Centais**

Pirkdami Suvienytų Valstijų Thrift Stamp

Jusų pačtorius, bankierius, arba laikraštis ir daugelis agentų paaiškins jums apie tai, MATYKITE JUOS!

Tai yra Jusų Priedermė! Tuomi Sučėtdysit Gyvastis! Tuomi Laimės šią Karę!

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems didžiausią savaitraštį

**"VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"**

insteigta 1886 m.

„Vienybę Liet." privalo skaityti kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.
„Vienybė Liet." talpina mokslišką ir pamokinančius straipsnius.

PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose...$2.00; pusei metų $1.00.
Kanadoje.....2.50; pusei metų $1.25.
Kitose viešpatystėse.....3.00; pusei metų $1.50.

Pažiurėjimui siunčiame vieną numerį dovanai ir knygų katalogą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ VISOKIŲ KNYGŲ.

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
120--124 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

**SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE**
ISTEIGTAS 1886 METAIS

Kapitalas 1 Sausio, 1917, $145.000
Pomirtinių išmokėjo .... $92.715
Ligoje pašalpų ..... $52.813

Moka pomirtinių $150, $300, $600 ir $1.000. Moka ligoje pašalpos- $6.00 $9.00 ir $12.00 į savaitę.

ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiškus Kankinius, Imigrantus ir remia visus prakilnius lietuvių tautiškus ir kulturiškus reikalus.

ŽMONIŲ apšvietai leidžia savaitraštį „TĖVYNĘ" su iliustruotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausi ir tvirčiausia apdraudos, pašalpos ir kulturos organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas platesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS
307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY.

*Mokykis Francuzų Kalbos*

Užsirašyk "Amerikos Lietuvį", kuriame rasi geriausių Raštų, Zinių, Juokų ir Eilių

Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatingai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvį" $2.00 metams.

*"AMERIKOS LIETUVIS"*
*15 Millbury Street, Worcester, Mass.*

Visiems žingeidu žinoti

**APIE KARE**

Užsisak kite knygą, vardu:

**"VELIAVOS AKYVAIZDOJE"**

Nesenai išėjo iš spaudos garsaus francuzų rašėjo Jules Verne apysaka, kurioje aprašoma baisiausios rųšies karškos mašinos. Apie vandens vagilių atliekamus darbus. Kaip jie važinėdami savo laive, užpuola kitus laivus apvagia juos ir visą turtą vežasi su savim į namus, kuriuos turi pasistatę po vandeniu. Kaip jie gyvena tikruose palociuose, pastatytuose po vandeniu.

Pradėję skaityti tą knygą, Jųs neisit gult iki neužbaigsite.

Mylintieji skaityti, įgykite tą knygą, o Jųs ją perskaitysite daugiau negu vieną kartą.

Iškirpę kuponą, įdėkite į laišką su doliariu, ir pasiųskite mums šiuo adressu:

**"Lietuva", 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.**

"LIETUVA".

Čia prisiunčiu $..... už ką malonėsite prisiųsti man "Lietuvos" išleistą knygą; "Vėliavos Akyvaizdoje.

Vardas .....Adresas .....

Miestas .....

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918 as required by the act of October 6, 1917.

## ALEKSANDRA LEMONTAS.

Alex. Lemontas yra vienas iš pirmų lietuvių, kuris išliejo savo kraują kovoje už pasaulio laisvę. Alex. Lemontas, korporalas, tapo sužeistas ant mušio lauko Francuzijoj 13 d. pereito balandžio mėnesio.

Lemontas yra chicagietis; jis buvo pirkėjo asistentu departamentinėje Carson, Pirie & Scott krautuvėje Chicagoje ir liuosnoriai pastojo kariumenėn netrukus po to, kaip Amerika paskelbė karę Vokietijai. Jo tėvai šiuo laiku gyvena miestelyj Cicero. Jo tėvas yra nuo seniai žinomas Chicagos lietuvių tarpe, seniaus vargoninkavusis lietuvių parapijoj ant 18-tos gatvės.

Lemontas pastojo kariumenėn gegužyje pereitų metų. Sykiu su juo pastojo ir kitas lietuvys chicagietis, Juozas Dargis, gyvenusis prie 634 W. 18 St. Jiedu abudu buvo geriausi draugai, sykiu buvo pakelti į korporalus, sykiu išvažiavo į Francuziją ir tenai vienoj "kompanijoj" tarnavo. Jiedu tarnauja "marinerių" korpuse ir sakoma, kad Lemontas bus bene pirmas lietuvys, sužeistas iš šios rušies kareivių.

Valdžia, pranešdama tėvams telegramu apie jo sužeidimą, prižadėjo, kad duos žinoti, jeigu kas naujo atsitiktų su sužeistuoju.

# VIETINĖS ŽINIOS.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 15th day of May 1918, as required by the act of October 6, 1917.

## LIETUVIAI IR LAISVĖS BONDSAI.

Užsibaigus Trečiai Laisvės Paskolai, Chicagoje atsibuvo vakaras svetimtautiškų divizijų, kurios darbavosi Laisvės Bondsų pardavinėjime.

Vakare, kuris atsibuvo Morison Hotelyje, dalyvavo apie 200 atstovų nuo 30 įvairių tautų. Dalyvavo ir lietuvių divizijos atstovai ir vedėjai, pp. J. Elias ir Jonas I. Bagdžiunas, ir keletas kitų lietuvių.

Visos svetimtautiškos diviziios surinko bondsais suviršum $340,000,000. Septintam Federaliame Rezervos Distrikte lietuviai, kaip raportavo šiame vakare p. J. Elias, surinko suviršum vieną milijoną 400 tukstančių doliarių. Lietuvių Divizijos pirmininkas J. Elias pridavė tą vakarą raportą, iš kurio matyti, kad Septintame Fed. Rezervos Distrikte buvo sekantis skaitlius bondsų pirkėjų (Paduodama, kiek buvo pirkėjų, po kiek pirko ir kiek išviso pirkta):

| pirkė-jas | | už | | viso |
|---|---|---|---|---|
| 1 | " " | $25000.00 | " | $25000.00 |
| 3 | " " | 5000.00 | " | 15,000.00 |
| 6 | " " | 3000.00 | " | 18,000.00 |
| 5 | " " | 2500.00 | " | 12,500.00 |
| 9 | " " | 2000.00 | " | 18,000.00 |
| 21 | " " | 1000.00 | " | 21,000.00 |
| 36 | " " | 500.00 | " | 18,000.00 |
| 3 | " " | 400.00 | " | 1,200.00 |
| 51 | " " | 300.00 | " | 15,300.00 |
| 163 | " " | 200.00 | " | 32,600.00 |
| 565 | " " | 100.00 | " | 56,500.00 |
| 23732 | " " | 50.00 | " | 1,186,600.00 |
| | | Viso labo | | $1,419,700.00 |

**Jų niekas negali "subytinti".**— So. Englewoode yra susitvėręs iš keturių draugijų Lietuvos Gelbėjimo Skyrius. Kiek šimtinių jau jis yra surinkęs Lietuvos gelbėjimui, apie tai jau nesykį buvo "Lietuvoje" rašyta: šita mažutėlė lietuvių kolionija užima Lietuvos Gelbėjimo reikaluose, be abejonės, vieną iš pirmiausių vietų ir kuomet vėliaus dėkinga Lietuva pradės skaitliuoti savo geradėjus, tai šitai kolionijai priklausys didžiausia padėka, kad jie gelbėjo savo motiną-tėvynę jos didžiausioje nelaimėje.

Štai ir dabar vėl šitas Lietuvos Gelbėjimo skyrius paskyrė $80.00 Lietuvos laisvės išgavimui ir prisiuntė juos "Lietuvos" redakcijon persiuntimui į Lietuvos Neprigulmybės Fondą. Jeigu visos lietuvių kolionijos taip darbuotųsi, tai pusė Lietuvos ašarų butų nutrinta ir Lietuvos Neprigulmybės reikalai du syk dručiau stovėtų, negu dabar stovi.

**Užjaučia kareiviams.** P. Domininkas Varnas aną dieną užėjęs "Lietuvos" ofisan, nupirko knygą "Vėliavos Akyvaizdoje," ir sako: "Mes dirbame ir pinigų turime, o musų vyrams kareiviams ilgu be pasiskaitymų, tai šią knygą pasiųskite tiems kareiviams, kuriems jus savo laikraščio pereitame numeryje patarėte knygų siųsti. Man norėtųsi, kad ir kiti lietuviai nepamirštų musų kareivių".—

**Išleistuvių vakaras.** Seredoj, gegužio 22 d., 1918 m. J. J. Elias svet., 46 ir Wood gt. Baltos Rožės Kliubas, nuo Town of Lake, suruoš išleistuvių vakarą kliubo nariams, iškeliaujantiems tarnauti Dėdei Samui. Šį kartą iškeliaus apie 12 narių. Iki šiol iš šio kliubo kariumenėj tarnauja suvirš 30 narių.

**Vaikų draugijos vakaras.** "Ateities Žiedo" vaikų draugijėlė rengia vakarą nedėlioj, gegužio 19 d. Bus sulošta veikalėlis "Linksmos Dienos".

Smagu matyti lietuvių vaikučius besitrusiančius, besimokinančius teatrališkus veikalėlius lošti.

Patartina atsilankyti ir parodyti priejautą jųjų darbui, kas mažučius be abejonės nudžiugins ir priduos noro dalyvauti scenoje.

**Įvairumai.** P. Pranas Smilgevičius, buvusis "Lietuvos" lynotaipistas, nesenai išvažiavusis Dėdei Samui tarnauti, rašo laiškelį, kad iš Jefferson barakų, Missouri valstijoj, jis tapo perkeltas į Fremont, Cal. Jeffersono barakuose susitiko p. Jurgį Kavočių, "Lietuvos" buvusį agentą, kuris taipgi nesenai kariumenėn išvažiavo. Jeffersone esą daug lietuvių, o Fremonte dar esą nei vieno neteko sueiti. Siunčia savo pažįstamiem Chicagoje labų dienų. Jo adresas: Frank Smilgevičius, Co. "E," 13-th Infantry, Camp Fremont, Cal.

—Karolis Sarpalius, žinomas tarp lietuvių dininkas ir ristikas, keletą sykių buvo mėginęs pastoti liuosnoriu kariumenėn. Vis jam atsakydavo, kad negalima, nes akis blogas turįs. Tuomet Karolis nuejo prie gydytojo, išleido apie $80 ant akių gydymo; išsigydė ir vėl nuėjo į rekrutavimo stotį (jis turi tik 20 metų ir prie drafto neprikiauso). Dabar jį priėmė ir Karolis jau yra Camp Mead, Md.

Čia reik pažymėti, kad Sarpalių šeimyna yra nepaprasta šeimyna: visi jauni jos vaikinai čia gimę yra puikus lietuviai ir puikus šios šalies piliečiai: Vincas jau kovoja Francuzijoj (jo laiškas buvo pereitame "Lietuvos" numeryj); Karolis dabar pastojo, o trečias Jonas Sarpalius gegužio 27 d. ims kariška medikališką egzaminą ir jeigu išlaikys, pastos armijon daktaru su leitenanto ranga. Jonas baigia šiuosmet mediciną Loyolos universitete. Visi jie pastoja iš savo lioso noro.

—Jonas Šileika, lietuvių dailininkas tepliorius, atidarė paišymo mokyklą Hull House namuose. Kas iš lietuvių nori prasilavinti piešti bei teplioti, lai kreipiasi delei platesnių žinių šiuo adresu: Jonas Šileika, Hull House, 800 Halsted St. Chicago, Ill.


**JOSEPH A. AMBROSIUS**
LIETUVIS ADVOKATAS
Veda visokias bylas visuose teismuose
Ofisai:
69 W. Washington Street
Rooms 1008-1009, Tel. Central 2579
3214 So. Halsted St., Tel. Yards 7271
CHICAGO, ILL.

Ofiso Tel. Canal 114 — Namų Tel. Canal 2118
Vai.: 3—9 po piet — Namie visą dieną
**Dr. A. L. Yuška**
Gydytojas ir Chirurgas
Gyvenimas: 731 W. 18th St., netoli Halsted St.
Ofisas: 1900 S. Halsted St., kampas 19tos

**DR. O. C. HEINE**
DENTISTAS
OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.
(Gyvenimas virš Aptiekos). CHICAGO.

Tel. YARDS 1532
**Dr. J. KULIS**
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

**F. P. BRADCHULIS**
...LAWYER...
Lietuvis Advokatas
105 W. Monroe St., Cor. Clark
Room 1207
Telephone Randolph 5598
Gyv: 3112 Halsted St. arti 31 St.
Phone Yards 2390 CHICAGO, ILL.

**Mildos Teatras**
3138-42 S. Halsted St.
Prasideda 7 valandą kas vakaras.
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.
Žemai 15c
Viršui 10c
Čia prirokuojama ir karės mokestis
Tai yra puikiausiavieta praleidimui liuoso laiko

REIKALINGAS GERAS KELIAUJANTIS AGENTAS "LIETUVA".

**Pirmas Iškilmingas Apvaikščiojimas**
SU NAUDINGOMIS PRAKALBOMIS IR BALIUM
PARENGTAS PER
**Liberty Land & Investment Co.**
LIETUVIŲ KOLIONIZACIJOS BENDROVĖS
kuris atsibus
**Petnyčioj, Gegužio-May 17 dieną, 1918**
M. MELDAŽIO SVETAINĖJ, 2242-2244 W. 23rd PL.
ĮŽANGA (TIKIETAS) 25c PORAI.
Apvaikščiojimas prasidės 2-rą valandą po pietų.
Visi šėrininkai, kurie važiuotumėt ant apvaikščiojimo, malonėkite pributi su savo automobiliais prie korporacijos ofiso, po No. 3301 SO. HALSTED ST. nevėliau, kaip 2-rą valandą po pietų. Turėsime puikų BENĄ (muzikos) su gražiai aptaisytu vežimu, lydint benui dalyvausime po visas lietuvių apygardas Chicagoje iki nuvažiuosime į Meldažio svetainę.
PRAKALBOS PRASIDĖS 7:30 VAL. VAKARE
Kalbės gabus lietuvių kalbėtojai ir keletas amerikonų kalbėtojų, iš kurių bus galima išgirsti daug naudingų dalykų.
Po prakalbų bus puikus BALIUS; muzikė grieš lietuviškus šokius, kur visi praleisite vakarą linksmai ir buiste užganėdinti.
MELDŽIAME PATIEMS ATEITI IR ATSIVESK SAVO DRAUGUS

**Starved Rock State Park**
(Išbadėjusius Uolus Valstijos Parkas)
VIDURVAKARIŲ STEBUKLINGASIS GAMTOS KRAŠTAS.
**Atsidarė nuo Gegužės 1mos iki Spalio 20tai**

Ištisai Elektrikinis Kelias
**$1.75** Tikietas į ten ir atgal vieintėliai tiesiu keliu nuo Chicago Archer Ave. ir Cicero Ave. Stoties ar Argo, Ill. Chicago ir Joliet Elektriniu Geležinkeliu.

Specialiai Buriai
**$1.50** Tikietas į ten ir atgal tuo pačiu keliu buriams iš penkių dešimtų (50) žmonių, ar daugiau.

Elektrikiniu ir Gariniu Keliu
**$2.78** Tikietas į ten ir atgal septintadieniais ir šventadieniais taipgi buriais iš penkių ar daugiau žmonių šiokiomis dienomis. Šitą žemą kelionės kainą galima gauti vartojant paprastą tikietą į Jolietą, Ill. C. & A., A. T. & S. F., ar C. R. I. & P. geležinkeliais.

Rock Island turi paskirtą traukinį iš Chicago 7:30 val. ryto ir 9:30 val. ryto; iš Englewoodo 7:15 val. ryto ir 9:15 val. ryto, pasiekintį Jolietą, Ill. 8:30 ir 10:00 val. ryto.

Jolietą apleidžia 9:05 val. ryto ir 10:20 val. ryto pasiekdamas Starved Rock 11:00 val. ryto ir 12:20 val. dienos.

Grįžtant apleidžia Starved Rock 5:19 val. po pietų ir Rock Island geležinkeliu pribuva Chicagon 9:40 val. vakare.

Asmeniniai Vedamos Ekskursijos
**$4.00** Trečiadieniais, šeštadieniais ir septintadieniais kas savaitė nuo Gegužio 15 d. iki Rugsėjo 30 d. taipgi šventadieniais ir sulyg speciało susitaikymo. Vienos dienos kelionė. Šešios valandos Rocke.

Kreipkitės į Chicago Travel Bureau, 112 West Adams St., Telephone Central 3505.

Archer Ave. Stotis.
Norėdami nuvažiuoti į Archer Ave. Stotį, paimk pietų linkui einantį tramvajų State gatve ar Archer Ave., pažymėta "Archer-Cicero," ar persikelk ant šito tramvajaus nuo kiekvienos perkertamųjų linijų.

Artesnėms Žinioms Rašyk:
**CHICAGO, OTTAWA & PEORIA RY.**
JOLIET, ILL., Arba Telefonuok McKinley 2795

**Chicagiečiams Naujiena**
**"LINKSMOS DIENOS"**
2-jų veiksmų veizdelis iš liaudies gyvenimo su dainomis ir šokiais;
Stato scenoje
"ATEITIES ŽIEDO" VAIKŲ DRAUGIJĖLĖ,
**Nedėlioje, Gegužio-May 19, 1918**
**M. MELDAŽIO SVETAINĖJE, 2242 W. 23d Pl.**
Durįs atsidarys 5 val. vakare. Lošimas prasidės 6 val. vakare.
Įžanga 35c. ir 50c.; Įžanga vien tik ant šokių 25c. ypatai.

Šis veikalas yra statomas dar pirmu kartu Chicagoje ir yra vienas iš gražiausių, kuriuos gali lošti maži berneliai. — Į veikalą įeina apie 10 dainelių ir šokių. Kaip lošimą, taip dainas ir šokius — viską atliks tik "Ateities Ziedo" nariai — artistai ir artistės.

Taigi gerb. visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti į šį puikų Perstatymą, kur turėsite progos pamatyti kaip daug galima pralavint vaikučius ir podraug savo skaitlingu atsilankymu priduosite jiems daugiau drąsos ir noro jų tolimesniam veikime.

Apart lošimo bus dar ir šiaip visokių pamarginimų, kaip tai: solo, duetų ant smuiko, deklemacijų ir dainuos visas vaikų mišrus choras keletą dainelių. Dainų Mokytoja P. S. STANIULIUTĖ; Režisierius — J. SANKUNAS. Kviečia visus atsilankyti KOMITETAS.

**Koncertinų Išdirbyste**

Pearl Queen Koncertina

**Nemokėk Pinigus Bereikalo**
Musų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje
Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinėlių laiškams drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, žiedus, šliubinius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdirbyščių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dirbame visokius ženklus draugystėms, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atsakančiai. Kurie prisiųs trijų centų krasą-ženklį gaus kataliogą veltui.

**STEPONAS P. KAZLAWSKI**
4632 So. Ashland Ave., : : Chicago, Ill. : : Telephone Drover 7309

PIRKITE ŠĖRUS NAUJO TA UTIŠKO DIENRAŠČIO. VIENAS ŠĖRAS $10.00. PIRKITE SULYG SAVO IŠGALĖS IR PAREMKITE DARBĄ, KURIS DABARTINIU LAIKU YRA LIETUVIAMS BUTINAI REIKALINGAS.

**Ne vienas svetimtautis yra klausęs Jusų:**
**Kas Yra Lietuviai**
**Ar Jųs Galėjote Jam Atsakyti**
**?**

Daugeliui lietuvių truksta anglų kalbos, idant atsakius į tą klausimą. Todėl kiekvienas išmintingas lietuvis turėtų išmokti bent tiek angliškai, kad galėtų kalbėti ir kiti suprastų jo kalbą.

Geriausias budas išmokti yra per žodyną, kuriame yra išaiškinta angliški žodžiai lietuviškoj kalboj. Tą viską jųs rasite šiame šaltinyje, "Lietuvos" išleistame žodyne.

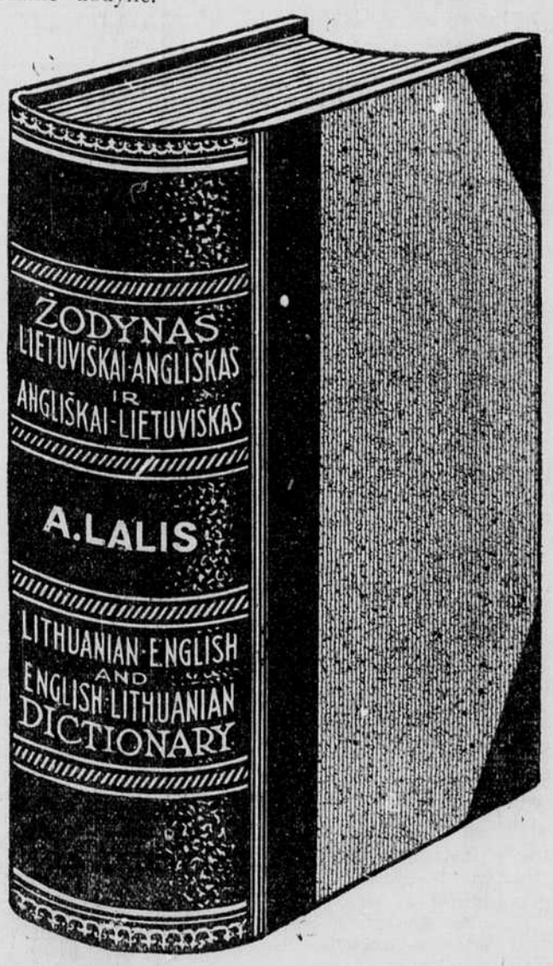


ŽODYNAS yra vienintėlis vadovas, su kurio pagelba galima labai trumpu laiku išmokti angliškai kalbėti

Išmokite iš jo vieną žodį kasdien. Arba, sakysime, du žodžius, kas yra visai lengva. Pabaigoj metų turėsite 700 žodžių apyvartai. Jau tada gerai suprasite kto kalbą, ir patįs galėsite savo mintį išreikšti be jokio kėblumo, kad kitas galėtų suprasti. IR TAI GALITE PADARYTI NAMIE. Nereikia niekur važinėti. Knyga aplanko jus, o Jųs vakarais semiate iš jos sau reikalingus žodžius, išaiškintus savo locnoj kalboj.

Žodynas yra pilnoj skuroj apdarytas, o kaina tiktai $7.00.

Pusės skuros apdarais tiktai $6.00.

Už tuos pačius pinigus knyga prisiunčiama tiesiog į namus.

**"Lietuva", 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.**

"LIETUVA".
Čia prisiunčiu $..... už ką malonėkite prisiųsti man "Lietuvos" išleistą ŽODYNĄ.
*Vardas* ..... *Adresas* .....